

Układ polsko-Niemiecki

w przedmiocie przejęcia wymiaru sprawiedliwości na górnośląskim obszarze plebiscytowym, podpisany w Katowicach dnia 12 kwietnia 1922 r.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

NACZELNIK PAŃSTWA POLSKIEGO

JÓZEF PIŁSUDSKI

Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, wiadomem czynimy:

W dniu dwunastego kwietnia tysiąc dziewięćset dwudziestego drugiego roku w Katowicach podpisany został między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej z jednej strony a Rządem Rzeszy Niemieckiej z drugiej Układ w przedmiocie przejęcia wymiaru sprawiedliwości na górnośląskim obszarze plebiscytowym o następującem brzmieniu dosłownem:

UKŁAD POLSKO-NIEMIECKI

w przedmiocie przejęcia wymiaru sprawiedliwości na górnośląskim obszarze plebiscytowym.

Rządy Polski i Niemiecki, powodowane życzeniem, aby ile możności ułatwić zgodnie z interesami obu ludności dalsze prowadzenie spraw sądowych, na które miał wpływ podział Górnego Śląska, zgodziły się na zawarcie w tym przedmiocie umowy i mianowały w tym celu swymi pełnomocnikami:

Rząd Polski:

Wiceministra P. Dr. Zygmunta Seyda,

Rząd Niemiecki:

Tajnego Nadradcę Sprawiedliwości, Radcę Ministerjalnego P. Dr. Georg Crusen.

Pełnomocnicy, po wzajemnem przedłożeniu sobie pełnomocnictw i po uznaniu ich za wystarczające i należyte co do formy, ugodzili się co do następujących postanowień:

POLNISCH-DEUTSCHES ABKOMMEN

betreffend die Überleitung der Rechtspflege im oberschlesischen Abstimmungsgebiet.

Die Polnische Regierung und die Deutsche Regierung, von dem Wunsche geleitet, die Fortführung der durch die Teilung Oberschlesiens beeinflussten Rechtsangelegenheiten im Interesse der beiderseitigen Bevölkerung tunlichst zu erleichtern, sind übereingekommen, darüber Vereinbarungen zu treffen, und haben zu diesem Zwecke zu ihren Bevollmächtigten ernannt:

die Polnische Regierung:

den Vizeminister Herrn Dr. Zygmunt Seyda,

die Deutsche Regierung:

den Geheimen Oberjustizrat Ministerialrat Herrn Dr. Georg Crusen.

Die Bevollmächtigten haben sich, nachdem sie einander ihre Vollmachten mitgeteilt und diese in guter und gehöriger Form befunden haben, über folgende Bestimmungen geeinigt

Artykuł 1.

Cywilne sprawy sporne.

§ 1.

O ile z postanowień §§ 2 do 5 nie wynika co innego, cywilne sprawy sporne, zawisłe w chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości w okręgach Sądów Krajowych w Bytomiu, Gliwicach, Opolu i Raciborzu, a niezakończony prawomocnie w chwili wejścia w życie niniejszego układu, prowadzić będzie dalej sąd, w którym sprawa zawisła, albo w razie, gdy sąd ten uległ zwinięciu, równorzędny polski lub niemiecki sąd, w którego okręgu leży siedziba urzędowa dotychczasowa sądu procesowego.

§ 2.

Jeżeli skarga została wniesiona przed sąd, który był wyłącznie właściwy do jej rozpoznania, a byłby właściwy w razie wniesienia skargi dopiero w chwili wejścia w życie niniejszego układu sąd równorzędny drugiego państwa, natenczas winno się przekazać spór temuż sądowi.

§ 3.

(1) Jeżeli dla skargi nie jest uzasadniona wyłączna właściwość sądu, natenczas obowiązywać będą następujące postanowienia.

(2) Na zgodny wniosek obu stron należy przekazać spór wskazanemu we wniosku sądowi drugiego państwa.

(3) Gdyby dla skargi, w razie jej wniesienia dopiero w chwili wejścia w życie niniejszego układu, był właściwy równorzędny sąd drugiego państwa, wówczas na wniosek nawet jednej ze stron należy spór przekazać temuż sądowi, o ile w chwili wejścia w życie niniejszego układu nie przysługiwałaby właściwość sądowi wymienionemu w § 1. Wybór z pośród kilku właściwych sądów drugiego państwa przysługuje wnioskodawcy, a, gdy obie strony żądają przekazania, stronie pozwanej.

§ 4.

(1) Jeżeli stroną jest Państwo Niemieckie albo Prusy, to sprawę przejmą władze Państwa Polskiego, o ile według zawartych lub przyszłych umów, Polska wstąpi odnośnie do spornego roszczenia w miejsce Państwa Niemieckiego lub Prus.

(2) Jeżeli Państwo Polskie albo Państwo Niemieckie lub Prusy jest stroną pozwaną, a nie jest uzasadnioną właściwość wynikająca z przepisu § 24 niemieckiej ustawy o postępowaniu w cywilnych sprawach spornych, natenczas należy spór przekazać sądowi, w którego okręgu państwo, dla którego sprawa dalej prowadzona będzie, ma powszechną właściwość; przepisów ustępu 3 § 3 nie należy stosować.

§ 5.

(1) O przekazaniu sprawy można orzec bez rozprawy ustnej. Przed wydaniem rozstrzygnięcia należy wysłuchać strony.

Artikel 1.

Bürgerliche Rechtsstreitigkeiten.

§ 1.

Bürgerliche Rechtsstreitigkeiten, die zur Zeit des Uebergangs der Rechtspflege in den Landgerichtsbezirken Beuthen, Gleiwitz, Oppeln und Ratibor anhängig waren und zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages noch nicht rechtskräftig erledigt sind, werden, soweit sich nicht aus den Bestimmungen der §§ 2 bis 5 etwas anderes ergibt, von dem Gerichte, bei dem der Rechtsstreit anhängig ist, oder, falls dieses Gericht fortgefallen ist, von demjenigen polnischen oder deutschen Gerichte gleicher Ordnung fortgeführt, zu dessen Bezirk der Amtssitz des bisherigen Prozessgerichtes gehört.

§ 2.

Ist die Klage bei einem Gericht erhoben, bei dem ein ausschliesslicher Gerichtsstand für sie begründet war, und würde, wenn die Klage zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages erhoben worden wäre, ein Gericht gleicher Ordnung des anderen Staates ausschliesslich zuständig sein, so ist der Rechtsstreit an dieses Gericht abzugeben.

§ 3.

(1) Ist für die Klage kein ausschliesslicher Gerichtsstand begründet, so gelten folgende Bestimmungen:

(2) Auf übereinstimmenden Antrag beider Parteien ist der Rechtsstreit an das im Antrage bezeichnete Gericht des anderen Staates abzugeben.

(3) Würde ein Gericht gleicher Ordnung des anderen Staates zuständig sein, wenn die Klage zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages erhoben worden wäre, so ist der Rechtsstreit auf Antrag auch nur einer der Parteien an dieses Gericht abzugeben, sofern zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages das im § 1 bezeichnete Gericht nicht zuständig wäre. Unter mehreren zuständigen Gerichten des anderen Staates hat der Antragsteller und, wenn beide Parteien die Abgabe beantragen, der Beklagte die Wahl.

§ 4.

(1) Ist das Deutsche Reich oder der Preussische Staat Partei, so treten die Behörden des Polnischen Staates in den Rechtsstreit ein, sofern nach den getroffenen oder noch zu treffenden Vereinbarungen in Ansehung des in Streit befangenen Anspruchs Polen an die Stelle des Reichs oder Preussens tritt.

(2) Ist der Polnische Staat oder das Deutsche Reich oder der Preussische Staat Beklagter und ist nicht der Gerichtsstand des § 24 der deutschen Zivilprozessordnung begründet, so ist der Rechtsstreit an das Gericht abzugeben, in dessen Bezirk der Staat, für den der Rechtsstreit fortgesetzt wird, seinen allgemeinen Gerichtsstand hat; die Bestimmungen des § 3 Abs. 3 finden keine Anwendung.

§ 5.

(1) Ueber die Abgabe eines Rechtsstreits kann ohne mündliche Verhandlung entschieden werden. Die Parteien sind vor der Entscheidung zu hören.

(2) W wypadkach w § 3 wymienionych winna strona, a przy uczestnikach sporu winni oni wspólnie, podać wniosek najpóźniej na pierwszym terminie, na którym po wejściu w życie niniejszego układu odbędzie się rozprawa merytoryczna. W instancji odwoławczej można aż do chwili zakończenia ustnej rozprawy, na której zapada wyrok, podać taki wniosek ewentualnie na wypadek zwrócenia sprawy do ponownego rozpoznania w poprzedniej instancji.

(3) Uchwała zarządzająca przekazanie sprawy nie ulega zaskarżeniu. Z chwilą ogłoszenia lub doręczenia tej uchwały sprawa będzie zawisła w sądzie w uchwale wskazanym. Uchwała jest dla tego sądu obowiązująca.

(4) Koszty wynikłe w postępowaniu przed sądem przekazującym należy uważać za część kosztów powstałych przed sądem wskazanym w uchwale. Do rozprawy i orzeczenia w przedmiocie przekazania stosować należy przepisy ustępów 1 i 3 § 47 niemieckiej ustawy o kosztach sądowych.

§ 6.

(1) O ile sprawy sporne z okręgów Sądów Krajowych, wymienionych w § 1, są zawisłe w Sądzie Apelacyjnym—Wyższym Sądzie Krajowym—lub w Sądzie Najwyższym—Sądzie Rzeszy—, należy stosować odpowiednio postanowienia §§ 1 do 5.

(2) Sprawy zwraca się do ponownego rozpoznania sądom, które są miarodajne przy zastosowaniu postanowień §§ 1 do 5. Do wniosków ewentualnych należy stosować przepis zdania 2 ustępu 2, § 5.

§ 7.

(1) W razie zaskarżenia za pomocą środków prawnych wyroków wydanych przed wejściem w życie niniejszego układu w sprawach spornych, wymienionych w § 1, właściwym będzie do rozprawy i rozstrzygnięcia o środku prawnym sąd, w którego okręgu w chwili wejścia w życie niniejszego układu leży siedziba sądu, którego wyrok jest zaskarżony. Postanowienia §§ 2 do 6 należy w odpowiedni sposób stosować.

(2) Jeżeli wyrok prawomocny w chwili wejścia w życie niniejszego układu a zapadły w sprawie spornej zawisłej w okręgach jednego ze Sądów Krajowych w Bytomiu, Gliwicach, Opolu lub Raciborzu, zostanie zaskarżony w drodze wznowienia postępowania po wejściu w życie niniejszego układu, to do rozprawy i rozstrzygnięcia w obrębie swego państwa jest właściwym sąd, w którego okręgu w chwili wejścia w życie niniejszego układu leży siedziba sądu, którego wyrok jest zaskarżony. W obrębie państwa drugiego jest właściwym sąd, w okręgu którego porwany w postępowaniu o wznowienie ma swoją powszechną właściwość, a w braku tejże sąd, przed którym może być przeciwko niemu wniesiona skarga stosownie do postanowień § 23 niemieckiej ustawy o postępowaniu w cywilnych sprawach spornych.

(2) In den Fällen des § 3 ist der Antrag, und zwar von Streitgenossen gemeinschaftlich, spätestens im ersten Termin, in welchem nach dem Inkrafttreten dieses Vertrages zur Sache verhandelt wird, zu stellen. Er kann in der Berufungsinstanz bis zum Schluss der mündlichen Verhandlung, auf welche das Urteil ergeht, vorsorglich für den Fall der Zurückverweisung an die Vorinstanz gestellt werden.

(3) Eine Anfechtung des die Abgabe anordnenden Beschlusses findet nicht statt. Mit der Verkündung oder Zustellung dieses Beschlusses wird der Rechtsstreit bei dem im Beschluss bezeichneten Gericht anhängig. Der Beschluss ist für dieses Gericht bindend.

(4) Die in dem Verfahren vor dem abgebenden Gericht erwachsenen Kosten werden als Teil der Kosten behandelt, welche bei dem im Beschluss bezeichneten Gericht erwachsen. Auf die Verhandlung und Entscheidung über die Abgabe finden die Vorschriften des § 47 Abs. 1 und 3 des Deutschen Gerichtskostengesetzes Anwendung.

§ 6.

(1) Soweit die Rechtsstreitigkeiten aus den im § 1 bezeichneten Landgerichtsbezirken bei einem Appellationsgericht — Oberlandesgericht — oder dem Obersten Gericht — Reichsgericht —, anhängig sind, finden die Bestimmungen der §§ 1 bis 5 entsprechende Anwendung.

(2) Zurückverweisungen erfolgen an die sich aus der Anwendung der §§ 1 bis 5 ergebenden Gerichte. Für die vorsorglich zu stellenden Anträge gilt das im § 5 Abs. 2 Satz 2 Gesagte.

§ 7.

(1) Werden in Rechtsstreitigkeiten der im § 1 bezeichneten Art vor dem Inkrafttreten dieses Vertrages ergangene Urteile nach diesem Zeitpunkt durch Rechtsmittel angefochten, so ist zur Verhandlung und Entscheidung über das Rechtsmittel dasjenige Gericht zuständig, zu dessen Bezirk zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages der Sitz des Gerichtes gehört, dessen Urteil angefochten wird. Die Bestimmungen der §§ 2 bis 6 finden entsprechende Anwendung.

(2) Wird ein Urteil, das bei Inkrafttreten dieses Vertrages bereits rechtskräftig und in einem Rechtsstreit ergangen ist, der in einem der Landgerichtsbezirke Beuthen, Gleiwitz, Oppeln oder Ratibor anhängig war, nach Inkrafttreten dieses Vertrages im Wege der Wiederaufnahme angefochten, so ist zur Verhandlung und Entscheidung für den Bereich seines Staates dasjenige Gericht zuständig, zu dessen Bezirke zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages der Sitz des Gerichtes gehört, dessen Urteil angefochten wird. Für den Bereich des anderen Staates ist das Gericht zuständig, bei dem der Beklagte des Wiederaufnahmeverfahrens seinen allgemeinen Gerichtsstand hat, in Ermangelung eines solchen des Gericht, bei dem in Gemässheit des § 23 der deutschen Zivilprozessordnung gegen ihn Klage erhoben werden kann.

§ 8.

W postępowaniu o przekazaniu sporu oraz przy wnoszeniu środka prawnego strony mogą udzielić pełnomocnictwa do swego zastępstwa adwokatom, dopuszczonym do występowania przed sądami polskimi lub przed sądami niemieckimi, położonymi na odstąpionym górnośląskim obszarze plebiscytowym.

§ 9.

Jeżeli dla sporu wymienionego w § 1, a zawisłego w chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości w wyższej instancji, dotychczasowy sąd procesowy pierwszej instancji uległ zwinieniu, natenczas sąd wyższej instancji, w miejsce dotychczasowego sądu procesowego pierwszej instancji, wyznacza dla dalszego postępowania równorzędny sąd krajowy, o ile nie nastąpi przekazanie postępowania lub zwrócenie sprawy do ponownego rozpoznania.

§ 10.

Sprawy upominawcze, do których odnoszą się warunki § 1, prowadzi dalej sąd, w którym wniesiono o wydanie nakazu zapłaty. W razie wniesienia opozycji lub sprzeciwu należy stosować przepisy o zawisłych sprawach spornych. Jeżeli roszczenie należy do właściwości Sądów Okręgowych — Sądów Krajowych — należy stosować w odpowiedni sposób przepisy §§ 7 i 8 wówczas, gdy spór zawiśnie w Sądzie Okręgowym — Sądzie Krajowym, — po wejściu w życie niniejszego układu.

§ 11.

(1) Do spraw wywoławczych, do których odnoszą się warunki § 1, należy odpowiednio stosować przepisy o zawisłych sprawach spornych. Do skarg zaczepiających czynności prawne, zawisłych po wejściu w życie niniejszego układu, należy stosować w odpowiedni sposób przepisy §§ 7 i 8.

(2) Dalsze postępowanie wywoławcze celem uznania osoby za zmarłą, która, gdyby jeszcze żyła, posiadałaby w chwili wejścia w życie niniejszego układu obywatelstwo niemieckie, prowadzi Sąd Powiatowy w Bytomiu, jeżeli sąd, w którym postępowanie zawisło, ma swą siedzibę na przypadłej Polsce części górnośląskiego obszaru plebiscytowego. Jeżeli osoba ta posiadała obywatelstwo polskie, dalsze postępowanie prowadzi Sąd Powiatowy w Katowicach jeżeli sąd, w którym postępowanie zawisło, ma swą siedzibę na pozostałej przy Państwie Niemieckiem części górnośląskiego obszaru plebiscytowego.

(3) W sprawach wywoławczych celem uznania osoby za zmarłą tak Sąd Powiatowy w Katowicach, jak również wszystkie polskie sądy są uprawnione do bezpośredniego zasięgania, od Centralnego Biura Wywiadowczego dla strat osób wojskowych i grobów poległych (Ogólne zarządzenie pruskiego Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 1920 r. Dz. Urzęd. pruskiego Ministerstwa Sprawiedliwości str. 80) wywiadu, przewidzianego w § 22 niemieckiego rozporządzenia z dnia 9 sierpnia 1917 — Dziennik Ustaw Rzeszy str. 704.

§ 8.

In dem Verfahren über die Abgabe eines Rechtsstreits sowie bei Einlegung eines Rechtsmittels können die Parteien sich durch jeden bei einem polnischen Gericht des oberschlesischen Abtretungsgebietes oder bei einem deutschen Gericht zugelassenen Rechtsanwalt als Bevollmächtigten vertreten lassen.

§ 9.

Ist bei einem Rechtsstreit der im § 1 bezeichneten Art der in höherer Instanz zur Zeit des Übergangs der Rechtspflege anhängig ist, das bisherige Prozessgericht erster Instanz fortgefallen, so bestimmt das höhere Gericht, sofern weder die Abgabe des Verfahrens noch eine Zurückverweisung erfolgt, für das weitere Verfahren an Stelle des bisherigen Prozessgerichtes erster Instanz ein inländisches Gericht gleicher Ordnung.

§ 10.

Mahnsachen, auf welche die im § 1 bezeichneten Voraussetzungen zutreffen, werden von dem Gerichte fortgeführt, bei welchem der Zahlungsbefehl beantragt ist. Wird Widerspruch oder Einspruch erhoben, so gelten die Bestimmungen über anhängige Rechtsstreitigkeiten. Gehört der Anspruch zur Zuständigkeit der Bezirksgerichte — Landgerichte — so gelten die Bestimmungen der §§ 7 und 8 entsprechend für den Fall, dass der Rechtsstreit nach dem Inkrafttreten dieses Vertrages bei dem Bezirksgerichte — Landgerichte — anhängig wird.

§ 11.

(1) Für Aufgebotsachen, auf welche die im § 1 bezeichneten Voraussetzungen zutreffen, gelten die Bestimmungen über anhängige Rechtsstreitigkeiten entsprechend. Für die nach Inkrafttreten dieses Vertrages anhängig werdenden Anfechtungsklagen gelten die Bestimmungen der §§ 7 und 8 entsprechend.

(2) In einem Aufgebotsverfahren zum Zwecke der Todesklärung einer Person, die, wenn sie noch lebte, zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages die deutsche Reichsangehörigkeit besitzen würde, wird das Verfahren von dem Amtsgericht Beuthen fortgeführt, falls das Gericht, bei dem es anhängig ist, seinen Sitz in dem an Polen fallenden Teil des oberschlesischen Abstimmungsgebietes hat. Würde diese Person die polnische Staatsangehörigkeit besitzen, so wird das Verfahren von dem Kreisgericht Kattowitz fortgeführt, falls das Gericht, bei dem es anhängig ist, seinen Sitz in dem bei dem Deutschen Reiche verbleibenden Teile des oberschlesischen Abstimmungsgebietes hat.

(3) Das Kreisgericht Kattowitz sowie alle polnischen Gerichte sind befugt, in Aufgebotsachen zum Zwecke der Todesklärung die im § 22 der deutschen Verordnung vom 9. August 1917 — Reichsgesetzblatt Seite 704 — vorgesehene Auskunft von dem Zentralnachweiseamt für Kriegerverluste und Kriegergräber (Allgemeine Verfügung des Preussischen Justizministeriums vom 23. Februar 1920 — Preussisches Justizministerialblatt Seite 80) unmittelbar einzuholen.

(4) Polskie sądy są obowiązane wiadomości określone pod liczbą 4 Ogólnego zarządzenia pruskiego Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 sierpnia 1917 r. (Dz. Urzęd. pruskiego Ministerstwa Sprawiedliwości str. 291) przysyłać bezpośrednio do Centralnego Biura Wywiadowczego dla strat osób wojskowych i grobow poległych przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Rzeszy.

§ 12.

Postępowania upadłościowe, do których odpowiednio odnoszą się warunki § 1, prowadzi dalej sąd, w którym one zawisły, albo w razie, gdy sąd ten uległ zwinięciu, ten polski lub niemiecki sąd, w którego okręgu leży dotychczasowa siedziba sądu upadłościowego. O ile jedynie sąd drugiego państwa byłby właściwy, gdyby w chwili wejścia w życie niniejszego układu podano wniosek o otwarcie postępowania upadłościowego, natenczas należy przekazać postępowanie owemu sądowi.

§ 13.

(1) Przymusowe wykonania, do których odpowiednio odnoszą się warunki wymienione w § 1, prowadzi dalej sąd, w którego okręgu postępowanie się toczy, albo w razie, gdy sąd ten uległ zwinięciu, ten równorzędny polski lub niemiecki sąd, w którego okręgu leży siedziba urzędowa dotychczasowego sądu wykonawczego. Jeżeliby dla przymusowego wykonania rozpoczętego w chwili wejścia w życie niniejszego układu, był właściwy sąd drugiego państwa, wówczas należy przekazać postępowanie owemu sądowi.

(2) Do postępowania w razie wniosków, zażaleń i przypomnień na podstawie § 766 niemieckiej ustawy o postępowaniu w cywilnych sprawach spornych, mają odpowiednie zastosowanie postanowienia ust. 1 jak i też ustępów 1, 3, 4 § 5 oraz § 8.

(3) Jeżeli po wejściu w życie niniejszego układu będą wykonane w przymusowym wykonaniu czynności procesowe, które należy wykonać w sądzie procesowym, natenczas jest dla nich właściwym ten sąd, do którego okręgu należy dotychczasowy sąd procesowy w chwili wejścia w życie niniejszego układu. Postanowienia §§ 2 do 6 i 8 mają odpowiednie zastosowanie.

§ 14.

(1) Postępowania w sprawach aresztowych, do których odpowiednio odnoszą się warunki wymienione w § 1, prowadzi dalej sąd, w którym zawisły, albo w razie, gdy sąd ten uległ zwinięciu, ten polski lub niemiecki sąd, w którego okręgu leży siedziba urzędowa dotychczasowego sądu aresztowego. Jeżeli nie żądano aresztu w sądzie sprawy głównej, a w razie podania wniosku o areszt w chwili wejścia w życie niniejszego układu, równie właściwym byłby tylko sąd drugiego państwa, natenczas należy przekazać postępowanie owemu sądowi.

(4) Die polnischen Gerichte sind verpflichtet, die nach Ziffer 4 der Allgemeinen Verfügung des Preussischen Justizministers vom 20. August 1917 (Preussisches Justizministerialblatt Seite 291) erforderlichen Mitteilungen dem Zentralnachweiseamt für Kriegerverluste und Kriegergräber beim Reichsministerium des Innern unmittelbar zu übersenden.

§ 12.

Konkursverfahren, auf welche die im § 1 bezeichneten Voraussetzungen sinngemäss zutreffen, werden von dem Gerichte, bei dem sie anhängig sind, oder, falls dieses Gericht fortgefallen ist, von demjenigen polnischen oder deutschen Gerichte fortgeführt, zu dessen Bezirk der Amtssitz des bisherigen Konkursgerichtes gehört. Würde, falls der Eröffnungsantrag zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages gestellt worden wäre, nur ein Gericht des anderen Staates zuständig sein, so ist das Verfahren an dieses Gericht abzugeben.

§ 13.

(1) Zwangsvollstreckungen, auf welche die im § 1 bezeichneten Voraussetzungen sinngemäss zutreffen, werden von dem Gerichte, in dessen Bezirke das Verfahren betrieben wird, oder, falls dieses Gericht fortgefallen ist, von demjenigen polnischen oder deutschen Gerichte gleicher Ordnung fortgeführt, zu dessen Bezirk der Amtssitz des bisherigen Vollstreckungsgerichtes gehört. Würde, falls die Zwangsvollstreckung zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages begonnen hätte, ein Gericht des anderen Staates zuständig sein, so ist das Verfahren an dieses Gericht abzugeben.

(2) Auf das Verfahren bei Anträgen, Einwendungen und Erinnerungen gemäss § 766 der deutschen Zivilprozessordnung finden die Bestimmungen des Abs. 1 sowie des § 5 Abs. 1, 3, 4 und des § 8 sinngemäss Anwendung.

(3) Werden nach Inkrafttreten dieses Vertrages Prozesshandlungen in der Zwangsvollstreckung vorgenommen, die bei dem Prozessgericht vorzunehmen sind, so ist für sie dasjenige Gericht zuständig, zu dessen Bezirk zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages der Sitz des bisherigen Prozessgerichtes gehört. Die Bestimmungen der §§ 2 bis 6 und 8 finden sinngemäss Anwendung.

§ 14.

(1) Arrestverfahren, auf welche die im § 1 bezeichneten Voraussetzungen sinngemäss zutreffen, werden von dem Gerichte, bei dem sie anhängig sind, oder falls dieses Gericht fortgefallen ist, von demjenigen polnischen oder deutschen Gerichte fortgeführt, zu dessen Bezirk der Amtssitz des bisherigen Arrestgerichtes gehört. Ist der Arrest nicht bei dem Gerichte der Hauptsache beantragt und würde, falls der Arrestantrag zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages gestellt worden wäre, die gleiche Zuständigkeit nur bei einem Gericht des anderen Staates gegeben sein, so ist das Verfahren an dieses Gericht abzugeben.

(2) Jeżeli postępowanie w sprawie aresztowej zawisło przed sądem sprawy głównej, a wedle zasad niniejszego układu, przekazano sprawę główną sądowi drugiego państwa, należy także przekazać postępowanie w sprawie aresztowej odpowiedniemu sądowi drugiego państwa.

(3) Postanowienia ustępów 1, 3 i 4 § 5 oraz § 6 i § 8 mają odpowiednie zastosowanie.

§ 15.

Do postępowania w razie tymczasowych zarządzeń, mają postanowienia § 14 odpowiednie zastosowanie.

§ 16.

Przy załatwianiu zażaleń mają postanowienia §§ 1 do 9 odpowiednie zastosowanie, o ile w niniejszym układzie odmiennie nie postanowiono.

§ 17.

(1) Wyroki, które w sprawie objętej § 1 albo § 6 tego artykułu wydano lub też wyda się przed lub po wejściu w życie niniejszego układu, i które uzyskają prawomocność po tym czasie, uznaje się za prawomocne w Polsce i Państwie Niemieckim i wykonuje się w ten sam sposób jak wyroki krajowe, nie stosując szczególnych przepisów o uznaniu i wykonaniu wyroków zagranicznych, z wyjątkiem, gdy je wydano na podstawie właściwości według miejsca majątku (§ 23 niemieckiej ustawy o postępowaniu w cywilnych sprawach spornych). Klauzuli wykonalności udziela sekretarz tego sądu, do którego należy przechowanie pierwopisu tytułu dłużnego. Postanowienie to odnosi się odpowiednio do notariusza. Klauzula wykonalności brzmi: „Powyższy wypis udziela się i t. d. (wymienienie strony) celem przymusowego wykonania w Państwie Polskim i w Państwie Niemieckim”. Jeżeli już udzielono klauzuli wykonalności, otrzymuje ona dodatek: „Poświadcza się, że wykonanie przymusowe dozwolone jest także w Państwie Polskim (w Państwie Niemieckim)”. Nie wolno udzielić klauzuli wykonalności wedle tej szczególnej formy, wyrokom wydanym na podstawie właściwości według miejsca majątku. W razie twierdzenia, że wedle postanowień niniejszego układu nie było wolno udzielić takiej klauzuli wykonalności lub takiego dodatku uzupełniającego, może dłużnik, gdy wykonanie odbywa się w drugim państwie, podnieść zarzuty przeciwko dopuszczalności klauzuli wykonalności lub dodatku uzupełniającego także przed sądem egzekucyjnym.

(2) Postanowienia ustępu 1 mają odpowiednie zastosowanie do innych nie tylko tymczasowo wykonalnych tytułów, które powstały, lub które powstają przed lub po wejściu w życie niniejszego układu w sprawach, należących do rodzaju spraw określonych w §§ 1, 6 oraz 10 do 16 tego artykułu i w § 2 artykułu 3 niniejszego układu.

(3) Postanowienia ustępu 1 i ustępu 2 nie mają zastosowania do tytułów wykonalnych, skierowanych

(2) Ist das Arrestverfahren bei dem Gericht der Hauptsache anhängig gemacht worden und wird nach den Grundsätzen dieses Vertrages die Hauptsache an ein Gericht des anderen Staates abgegeben so ist auch das Arrestverfahren an das entsprechende Gericht des anderen Staates abzugeben.

(3) Die Bestimmungen des § 5 Abs. 1, 3 und 4, des § 6 und des § 8 finden sinngemäss Anwendung.

§ 15.

Auf das Verfahren bei einstweiligen Verfügungen finden die Bestimmungen des § 14 entsprechende Anwendung.

§ 16.

Auf die Erledigung von Beschwerden finden, soweit in diesem Vertrage nichts Abweichendes bestimmt ist, die §§ 1 bis 9 entsprechende Anwendung.

§ 17.

(1) Urteile, die in einer unter § 1 oder § 6 dieses Artikels fallenden Sache vor oder nach Inkrafttreten dieses Vertrages ergangen sind oder ergehen und nach diesem Zeitpunkt Rechtskraft erlangen, werden in Polen und im Deutschen Reiche als rechtskräftig anerkannt und in der gleichen Weise wie inländische Urteile vollstreckt, ohne dass die besonderen Vorschriften über die Anerkennung und Vollstreckung ausländischer Urteile zur Anwendung kommen, es sei denn, dass sie im Gerichtsstande der Vermögens (§ 23 der deutschen Zivilprozessordnung) ergangen sind. Die Vollstreckungsklausel erteilt der Gerichtsschreiber desjenigen Gerichts, das die Urschrift des Schuldtitels zu verwahren hat. Entsprechendes gilt für den Notar. Die Vollstreckungsklausel lautet: „Vorstehende Ausfertigung wird dem usw. (Bezeichnung der Partei) zum Zwecke der Zwangsvollstreckung im Polnischen Staate und im Deutschen Reiche erteilt”. War die Vollstreckungsklausel bereits erteilt, so erhält sie den Zusatz: „Es wird bescheinigt, dass die Zwangsvollstreckung auch im Deutschen Reiche (Polnischen Staate) zulässig ist”. Für Urteile, welche im Gerichtsstande des Vermögens ergangen sind, darf die Vollstreckungsklausel in dieser besonderen Form nicht erteilt werden. Wird behauptet, dass eine solche Vollstreckungsklausel oder ein solcher Ergänzungsvermerk nach den Bestimmungen dieses Abkommens nicht hätte erteilt werden dürfen, so kann der Schuldner, falls die Vollstreckung in dem anderen Staate stattfindet, Einwendungen gegen die Zulässigkeit der Vollstreckungsklausel oder des Ergänzungsvermerks auch bei dem Vollstreckungsgericht erheben.

(2) Die Bestimmungen des Abs. 1 finden auf andere nicht nur vorläufig vollstreckbare Titel, die in Angelegenheiten der in den §§ 1, 6 und 10 bis 16 dieses Artikels und in dem Art. 3 § 2 dieses Vertrages bezeichneten Art vor oder nach Inkrafttreten dieses Vertrages entstanden sind oder entstehen, entsprechende Anwendung.

(3) Die Bestimmungen des Abs. 1 und des Abs. 2 finden auf vollstreckbare Titel keine Anwen-

przeciwko Państwu Polskiemu, Państwu lub Krajowi Niemieckiemu, oraz przeciwko polskiej lub niemieckiej osobie prawnej prawa publicznego.

§ 18.

(1) O ile wedle § 17 niniejszego artykułu uznaje się w Państwie Polskiem niemiecki tytuł wykonalny, na obszarze Państwa Polskiego sąd polski właściwym jest do rozstrzygnięcia zarzutów, dotyczących samego roszczenia, będącego przedmiotem wykonania; zarządzeniem polskiego zarządu wymiaru sprawiedliwości oznaczy się właściwy sąd oraz sposób postępowania.

(2) O ile wedle § 17 niniejszego artykułu uznaje się w Państwie Niemieckiem polski tytuł wykonalny, na obszarze Państwa Niemieckiego właściwym jest do rozstrzygnięcia zarzutów dotyczących samego roszczenia, będącego przedmiotem wykonania sąd niemiecki, przed którym w myśl przepisów niemieckiej ustawy o postępowaniu w cywilnych sprawach spornych dłużnik posiada swoją powszechną właściwość, a w braku tejże, sąd, przed którym może być przeciwko niemu wniesiona skarga wedle § 23 niemieckiej ustawy o postępowaniu w cywilnych sprawach spornych.

§ 19.

We wszystkich sprawach wynikających z §§ 1 do 18 sądy polskie i niemieckie mają sobie nawzajem udzielać bezpośredniej pomocy prawnej w jaknajszerszym zakresie. Co do prawa ubogich, dania zabezpieczenia dla kosztów procesowych i obowiązku składania zaliczek, będą sądy polskie obywateli niemieckich, a sądy niemieckie obywateli polskich traktowały narówni z własnymi obywatelami.

Artykuł 2.

Sprawy karne.

§ 1.

Postępowania karne, zawisłe w chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości w okręgach Sądów Krajowych w Bytomiu, Gliwicach, Opolu i Raciborzu, a przed wejściem w życie niniejszego układu prawnie jeszcze niezakończonych, prowadzi dalej sąd, w którym postępowanie zawisło, albo w razie gdy sąd ten uległ zwinieniu, przejmie je ten równorzędny polski lub niemiecki sąd, w którego okręgu leży siedziba urzędowa sądu, prowadzącego dotychczas postępowanie.

§ 2.

(1) Gdyby w myśl § 1 sąd polski miał przejąć postępowanie karne przeciw obywatelowi niemieckiemu, który w chwili wejścia w życie niniejszego układu w obrębie Państwa Niemieckiego ma swe zamieszkanie albo w braku tegoż swe zwykłe miejsce pobytu, wówczas na żądanie oskarżonego postępowanie przechodzi na sąd niemiecki, o ile czyn będący przedmiotem oskarżenia może być ścigany wedle niemieckich ustaw karnych.

die sich gegen den Polnischen Staat, das Deutsche Reich, ein deutsches Land oder eine polnische oder deutsche juristische Person des öffentlichen Rechtes richten.

§ 18.

(1) Soweit gemäss § 17 dieses Artikels ein deutscher Vollstreckungstitel in Polen anerkannt wird, ist für die Entscheidung über Einwendungen, die den zu vollstreckenden Anspruch selbst betreffen, für den Bereich des polnischen Staates ein polnisches Gericht zuständig; das zuständige Gericht und das Verfahren werden durch Anordnung der polnischen Justizverwaltung bestimmt.

(2) Soweit gemäss § 17 dieses Artikels ein polnischer Vollstreckungstitel im Deutschen Reich anerkannt wird, ist für die Entscheidung über Einwendungen, die den zu vollstreckenden Anspruch selbst betreffen, für den Bereich des Deutschen Reiches das deutsche Gericht zuständig, bei dem der Schuldner seinen allgemeinen Gerichtsstand im Sinne der deutschen Zivilprozessordnung hat, in Ermangelung eines solchen das Gericht, bei dem in Gemässheit der deutschen Zivilprozessordnung gegen ihn Klage erhoben werden kann.

§ 19.

In allen aus den §§ 1 bis 18 sich ergebenden Angelegenheiten haben die polnischen und die deutschen Gerichte einander unmittelbare Rechtshilfe in weitestem Umfange zu leisten. In Ansehung des Armenrechts, der Sicherheitsleistung wegen der Prozesskosten und der Vorschusspflicht werden Polen von deutschen Gerichten, Deutsche von polnischen Gerichten ebenso wie Inländer behandelt.

Artikel 2.

Strafsachen.

§ 1.

Strafverfahren, die zur Zeit des Uebergangs der Rechtspflege in den Landgerichtsbezirken Beuthen, Gleiwitz, Oppeln und Ratibor gerichtlich anhängig waren und zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages noch nicht rechtskräftig erledigt sind, werden von dem Gerichte, bei dem das Verfahren anhängig ist, fortgeführt oder, falls dieses Gericht fortgefallen ist, von demjenigen polnischen oder deutschen Gericht gleicher Ordnung übernommen, zu dessen Bezirk der Amtssitz des bisher mit dem Verfahren befassten Gerichts gehört.

§ 2.

(1) Würde nach § 1 ein Strafverfahren gegen einen Deutschen, der zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages seinen Wohnsitz oder in Ermangelung eines solchen seinen gewöhnlichen Aufenthalt im Deutschen Reiche hat, von einem polnischen Gericht zu übernehmen sein, so geht auf Verlangen des Angeklagten das Verfahren auf ein deutsches Gericht über, sofern die unter Anklage stehende Tat nach den deutschen Strafgesetzen verfolgt werden kann.

(2) Gdyby w myśl § 1, sąd niemiecki miał prowadzić dalej postępowanie karne przeciw obywatelowi polskiemu, który w chwili wejścia w życie niniejszego układu ma w obrębie Państwa Polskiego swe zamieszkanie, albo w braku tegoż, swe zwykle miejsce pobytu, wówczas na żądanie oskarżonego postępowanie przechodzi na sąd polski, o ile czyn będący przedmiotem oskarżenia może być ścigany wedle polskich ustaw karnych.

(3) Jeżeli postępowanie karne skierowane jest tak przeciwko obywatelom polskimi jak i obywatelom niemieckim, należy je pod powyższymi warunkami w odpowiedni sposób rozdzielić.

(4) Oskarżony winien jest podnieść powyższe żądanie przed rozpoczęciem pierwszej rozprawy głównej, o czym należy go jaknajwcześniej pouczyć. Polski lub pruski zarząd wymiaru sprawiedliwości oznaczy sąd, na który postępowanie przechodzi.

§ 3.

(1) O ile postępowania karne z okręgów Sądów Krajowych, wymienionych w § 1, w chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości z powodu wniesienia rewizji zawisły w Sądzie Apelacyjnym—Wyższym Sądzie Krajowym—lub w Sądzie Najwyższym—Sądzie Rzeszy i w chwili wejścia w życie niniejszego układu nie były jeszcze prawomocnie załatwione, należy stosować odpowiednie postanowienia § 1. To samo odnosi się do załatwienia zażaleń.

(2) Do ponownego rozpoznania należy przekazać sprawy karne sądowi, którego właściwość wynika z postanowień §§ 1 i 2. W wypadku § 2 żądanie przekazania postępowania winno być wniesione przed rozpoczęciem pierwszej rozprawy głównej w sądzie, któremu sprawę do ponownego rozpoznania przekazano; pouczenia w tym kierunku powinny udzielić już sąd rewizyjny, aby w danym razie można sprawę przekazać bezpośrednio sądowi drugiego państwa.

§ 4.

(1) Jeżeli w postępowaniach karnych, określonych w § 1, wyrok, wydane przed dniem wejścia w życie niniejszego układu, dopiero po tym dniu zaskarżone za pomocą środków prawnych, natenczas rozstrzyga ten sąd, który po wejściu w życie niniejszego układu jest instancją wyższą dla sądu, którego wyrok uległ zaskarżeniu, albo dla sądu, który wstąpił w jego miejsce w myśl § 1. Postanowienia § 2 należy stosować w odpowiedni sposób.

(2) Jeżeli po wejściu w życie niniejszego układu żąda się wznowienia postępowania, w którym ostatni wyrok zapadł przed wejściem w życie niniejszego układu, natenczas należy stosować odpowiednio postanowienia §§ 1 i 2.

§ 5.

Dochodzenia, które w chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości w okręgach Sądów Krajowych, wymienionych w § 1, były w toku i toczą się jeszcze w chwili wejścia w życie niniejszego układu, przekaże prokuratura, która je prowadzi, prokuraturze dru-

(2) Würde nach § 1 ein Strafverfahren gegen einen Polen, der zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages seinen Wohnsitz oder in Ermangelung eines solchen seinen gewöhnlichen Aufenthalt in Polen hat, von einem deutschen Gericht fortzuführen sein, so geht auf Verlangen des Angeklagten das Verfahren auf ein polnisches Gericht über, sofern die unter Anklage stehende Tat nach den polnischen Strafgesetzen verfolgt werden kann.

(3) Richtet sich ein Strafverfahren sowohl gegen Polen wie gegen Deutsche, so ist unter den obigen Voraussetzungen das Verfahren entsprechend zu teilen.

(4) Der Angeklagte muss das Verlangen bis zum Beginn der ersten Hauptverhandlung stellen; er ist möglichst frühzeitig hierauf hinzuweisen. Das Gericht, auf welches das Verfahren übergeht, wird von der polnischen oder preussischen Justizverwaltung bestimmt.

§ 3.

(1) Soweit Strafverfahren aus den im § 1 bezeichneten Landgerichtsbezirken zur Zeit des Uebergangs der Rechtspflege infolge Einlegung der Revision bei einem Appellationsgericht-Oberlandesgericht-oder dem Obersten Gericht-Reichsgericht-anhängig waren und zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages noch nicht rechtskräftig erledigt sind, findet die Bestimmung des § 1 entsprechende Anwendung. Das Gleiche gilt für die Erledigung von Beschwerden.

(2) Zurückverweisungen von Strafverfahren erfolgen an die sich aus der Anwendung der §§ 1 und 2 ergebenden Gerichte. Im Falle des § 2 muss der Uebergang des Verfahrens verlangt werden bis zum Beginn der ersten Hauptverhandlung vor dem Gericht, an das die Sache zurückverwiesen ist; der Hinweis soll bereits von dem Revisionsgericht gegeben werden, damit die Sache gegebenenfalls unmittelbar an das Gericht des anderen Staates zurückverwiesen werden kann.

§ 4.

(1) Werden in Strafverfahren der im § 1 bezeichneten Art Urteile, die vor dem Inkrafttreten dieses Vertrages ergangen sind, erst nach diesem Zeitpunkt durch Rechtsmittel angefochten, so entscheidet dasjenige Gericht, das nach dem Inkrafttreten dieses Vertrages dem Gericht, dessen Urteil angefochten ist, oder dem gemäss § 1 an seine Stelle getretenen Gericht im Rechtszuge übergeordnet ist. Die Bestimmungen des § 2 finden entsprechende Anwendung.

(2) Wird nach dem Inkrafttreten dieses Vertrages die Wiederaufnahme eines Verfahrens beantragt, in dem das letzte Urteil vor dem Inkrafttreten dieses Vertrages ergangen ist, so finden die Vorschriften der §§ 1 und 2 entsprechende Anwendung.

§ 5.

Ermittlungsverfahren, die in den im § 1 bezeichneten Landgerichtsbezirken zur Zeit des Uebergangs der Rechtspflege schwebten und bei Inkrafttreten dieses Vertrages noch schweben, werden, sobald sich herausstellt, dass zur Aburteilung nur Ge-

giego państwa, skoro się okaże, iż do osądzenia są właściwe jedynie sądy drugiego państwa. To samo odnosi się do sądowych śledztw wstępnych tego samego rodzaju, skoro się okaże, że do osądzenia byłoby właściwe jedynie sądy drugiego państwa, gdyby skargę publiczną wniesiono dopiero po wejściu w życie niniejszego układu.

§ 6.

Jeżeli postępowania karnego, podpadającego pod niniejszy układ, władze właściwego państwa nie mogą przeprowadzić dlatego, ponieważ osadzony przebywa na obszarze drugiego państwa i jest jego obywatelem, natenczas na żądanie właściwego państwa, państwo miejsca pobytu winno przejąć ściganie karne, o ile przestępstwo także według jego ustawodawstwa karnego może być ścigane. Polski lub pruski zarząd wymiaru sprawiedliwości oznaczy prokuraturę lub sąd.

§ 7.

O ile wyroki karne (mandaty karne) wydane w okręgach Sądów Krajowych, wymienionych w § 1, w chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości były już wykonalne, albo, o ile wyroki karne w przypadkach ustępu 1 § 3 po przejściu wymiaru sprawiedliwości uzyskały wykonalność z powodu odrzucenia rewizji, natenczas władza wykonawcza sądu, którego wyrok ma być wykonany, wdroży wykonanie kary lub je dalej przeprowadzi, albo też w razie, gdy sąd ten uległ zwinięciu, przejmie je władza wykonawcza tego polskiego lub niemieckiego sądu, w którego obwodzie leży siedziba urzędowa sądu, którego wyrok ma być wykonany.

§ 8.

(1) Skazani, przeciw którym w chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości rozpoczęto wykonywanie kary na wolności na podstawie przed tym czasem prawomocnie ukończonego postępowania karnego, mogą żądać przejścia wykonania kary na władze wykonawcze państwa, którego są obywatelami, jeżeli chodzi o kary na wolności, których wykonanie w chwili postawienia żądania ma jeszcze trwać przez okres co najmniej sześciotygodniowy, a pozatem przestępstwo, za które nastąpiło skazanie, wolno ścigać także według natury karnej państwa przejmującego wykonanie kary.

(2) Przejścia wykonania musi się żądać w przeciągu dwóch tygodni po pouczeniu skazanego, iż przysługuje mu to prawo; pouczenie powinno nastąpić jaknajwcześniej.

(3) Co do skazanych, oznaczonych w ustępie 1, także państwo właściwe według § 7 wykonania kary może żądać przejścia jej wykonania, jeżeli chodzi o kary na wolności których, wykonanie w chwili postawienia żądania ma jeszcze trwać przez okres co najmniej sześciu miesięcy i gdy przestępstwo odpowiada warunkom oznaczonym w ustępie 1. Żądanie należy w tych wypadkach postawić przed upły-

richte des anderen Staates zuständig sein werden, von der Staatsanwaltschaft, bei der sie anhängig sind, der Staatsanwaltschaft des anderen Staates übergeben. Das Gleiche gilt für gerichtliche Voruntersuchungen dieser Art, sobald sich herausstellt, dass zur Aburteilung nur Gerichte des anderen Staates zuständig sein würden, wenn die öffentliche Klage erst nach dem Inkrafttreten dieses Vertrages erhoben worden wäre.

§ 6.

Kann ein unter diesen Vertrag fallendes Strafverfahren von den Behörden des hiernach zuständigen Staates deshalb nicht durchgeführt werden, weil der Beschuldigte sich in dem anderen Staate aufhält, und Angehöriger dieses Staates ist, so hat auf Verlangen des zuständigen Staates der Aufenthaltsstaat die Strafverfolgung zu übernehmen, sofern die Straftat auch nach seinem Strafgesetz verfolgt werden kann. Die Staatsanwaltschaft oder das Gericht wird von der polnischen oder preussischen Justizverwaltung bestimmt.

§ 7.

Soweit Strafurteile (Strafbefehle) aus den im § 1 bezeichneten Landgerichtsbezirken zur Zeit des Uebergangs der Rechtspflege bereits vollstreckbar waren, oder soweit Strafurteile in den Fällen des § 3 Abs. 1 nach dem Uebergang infolge der Verwerfung der Revision vollstreckbar geworden sind, wird die Strafvollstreckung von der Vollstreckungsbehörde des Gerichts, dessen Urteil zu vollstrecken ist, eingeleitet oder fortgeführt, oder, falls dieses Gericht fortgefallen ist, von der Vollstreckungsbehörde desjenigen polnischen oder deutschen Gerichts übernommen, zu dessen Bezirk der Amtssitz des Gerichts gehört, dessen Urteil zu vollstrecken ist.

§ .

Verurteilte, gegen welche zur Zeit der Ueberleitung der Rechtspflege mit der Vollstreckung einer Freiheitsstrafe aus einem vor dieser Zeit rechtskräftig beendeten Strafverfahren begonnen ist, können den Uebergang der Strafvollstreckung auf Vollstreckungsbehörden des Staates, dessen Angehörige sie sind, verlangen, wenn es sich um Freiheitsstrafen handelt, die zur Zeit des Verlangens noch in einer Dauer von mindestens sechs Wochen zu vollstrecken sind, und ferner die Straftat, wegen der die Vollstreckung erfolgt, auch nach dem Strafgesetz des die Vollstreckung übernehmenden Staates verfolgt werden kann.

(2) Der Uebergang der Vollstreckung muss binnen zwei Wochen nach dem Hinweis des Verurteilten auf diese Befugnis verlangt werden; der Hinweis soll möglichst frühzeitig erfolgen.

(3) Bezüglich Verurteilter der im Abs. 1 bezeichneten Art kann auch der nach § 7 zur Vollstreckung zuständige Staat den Uebergang der Vollstreckung verlangen, wenn es sich um Freiheitsstrafen handelt, die zur Zeit des Verlangens noch in einer Dauer von mindestens 6 Monaten zu vollstrecken sind, und wenn auf die Straftat die im Abs. 1 bezeichnete Voraussetzung zutrifft. Das Verlangen soll

wem 4 miesięcy po wejściu w życie niniejszego układu.

(4) Polski lub pruski zarząd wymiaru sprawiedliwości oznacz władzę, która będzie właściwą dla wykonania ora dla rozstrzygnięć sądowych potrzebnych w postępowaniu po przejęciu wykonania.

§ 9.

Kary łączne których kary pierwiastkowe wyznaczyły sądy polone na obszarze odstąpionym, oraz sądy pozostałe przy Państwie Niemieckiem, wykonuje z pomiędzy obu państw to, które po zliczeniu kar pierwiastkowych wyznaczonych przez jego sądy najbardziej się przyczyniło do wysokości kary łącznej, albo też, które przy równej wysokości kar pierwiastkowych, pierwsze przystąpi lub już przystąpiło do wykonania kary. Postanowienia § 8 należy odpowiednio stosować.

§ 10.

(1) Jeżeli wyrok, podpadający pod niniejszy układ, w państwie właściwym dla wykonania nie może być wykonany z powodu, iż skazany przebywa na obszarze drugiego państwa i jest jego obywatelem, albo ponieważ majątek skazanego na grzywnę znajduje się w drugim państwie, natenczas na żądanie właściwego państwa, państwo drugie winno przejąć wykonanie kary, o ile przestępstwo, za które nastąpiło skazanie, może być ścigane także według ustawy karnej tegoż państwa. Polski lub pruski zarząd wymiaru sprawiedliwości znaczy władzę, która będzie właściwą dla wykonania oraz dla rozstrzygnięć sądowych potrzebnych dla wykonania kar.

(2) Grzywna pobrana przypada państwu, które je pobrało.

§ 11.

(1) We wszystkich wypadkach przechodzi wraz z wykonaniem kary praw ulaskawienia na państwo wykonywające.

(2) W żadnym wypadku nie zwraca się kosztów wykonania kary.

(3) Przy transporcie więźniów śledczych i skazańców ponosi strona wydająca koszty, aż do chwili wydania, łącznie z kosztami podróży powrotnej urzędnika oddającego, zaś strona odbierająca koszty podróży urzędnika odbierającego do miejsca odbioru i dalszego transportu odebranych więźniów.

§ 12.

(1) Polskie i niemieckie prokuratury oraz sądy winny sobie udzielać wzajemnie pomocy prawnej w sprawach, z niniejszego układu wynikających.

(2) Obywatele jednego państwa nie będą atoli wydawani drugiemu państwu w celu ich ścigania i karania. Również nie będzie miało miejsca przymusowe sprowadzanie świadków oraz znawców przed władzę obcego państwa.

in diesen Fällen bis zum Ablauf von 4 Monaten nach Inkrafttreten dieses Vertrages gestellt werden.

(4) Die Behörde, welche für die Vollstreckung und die im Vollstreckungsverfahren notwendig werdenden gerichtlichen Entscheidungen nach der Uebernahme der Vollstreckung zuständig ist, wird von der polnischen oder preussischen Justizverwaltung bestimmt.

§ 9.

Gesamtstrafen, deren Einzelstrafen von Gerichten des Abtretungsgebiets und von beim Deutschen Reich verbliebenen Gerichten festgesetzt sind, werden von demjenigen der beiden Staaten vollstreckt, der nach dem Gesamtbetrage der von seinen Gerichten erkannten Einzelstrafen an der Gesamtstrafe am höchsten beteiligt ist, oder der bei gleich hohen Beträgen mit der Vollstreckung zuerst beginnt oder bereits begonnen hat. § 8 findet entsprechende Anwendung.

§ 10.

(1) Kann ein unter diesen Vertrag fallendes Urteil in dem für die Vollstreckung zuständigen Staate deshalb nicht vollstreckt werden, weil der Verurteilte sich in dem anderen Staate aufhält und Angehöriger dieses Staates ist, oder weil das Vermögen des zu einer Geldstrafe Verurteilten sich in dem anderen Staate befindet, so hat auf Verlangen des zuständigen Staates der andere Staat die Strafvollstreckung zu übernehmen, sofern die Straftat, wegen deren die Verurteilung erfolgt ist, auch nach seinem Strafgesetze verfolgt werden kann. Die Behörde, welche für die Vollstreckung und die im Vollstreckungsverfahren notwendig werdenden gerichtlichen Entscheidungen zuständig ist, wird von der polnischen oder preussischen Justizverwaltung bestimmt.

(2) Die beigetriebene Geldstrafe verbleibt dem betreibenden Staate.

§ 11.

(1) In allen Fällen geht mit der Strafvollstreckung auch das Gnadenrecht auf den vollstreckenden Staat über.

(2) Eine Erstattung von Kosten der Strafvollstreckung findet in keinem Falle statt.

(3) Bei Ueberführung von Untersuchungs- oder Strafgefangenen trägt der übergebende Teil die Kosten bis zur Uebergabe einschliesslich der Kosten der Rückreise der übergebenden Beamten, der übernehmende Teil die Kosten der Hinreise der übernehmenden Beamten und des Weitertransports der übergebenen Gefangenen nach der Uebergabe.

§ 12.

(1) Die polnischen und die deutschen Staatsanwaltschaften und Gerichte haben in den aus diesem Vertrage sich ergebenden Angelegenheiten einander Rechtshilfe zu leisten.

(2) Die Angehörigen des einen Staates werden jedoch dem anderen Staate nicht zur Verfolgung oder Bestrafung überliefert. Auch findet eine Zwangsgestellung von Zeugen und Sachverständigen vor die Behörden des fremden Staates nicht statt.

§ 13.

(1) Rejestry kar, prowadzone w okręgach Sądów Krajowych, wymienionych w § 1, będą prowadzić nadal aż do dalszego zarządzenia dotychczasowe władze rejestrowe, albo w razie gdyby uległy zwinięciu, przejmą je te polskie lub niemieckie władze rejestrowe, w których okręgu leży siedziba urzędowa dotychczasowej władzy rejestrowej.

(2) Sądom oraz innym publicznym władzom obu państw należy na ich żądanie udzielać bezpłatnie wyjaśnień o treści rejestrów.

(3) Zawiadomienia o skazaniu, których dalszego zachowywania w rejestracji nie wymaga interes danego państwa, będą na mocy bliższego porozumienia między zarządami wymiaru sprawiedliwości Polski i Państwa Niemieckiego stopniowo z rejestrów wyłączone i oddane do rozporządzenia drugiemu państwu.

Artykuł 3.

Sprawy niesporne.

§ 1.

Do spraw niespornych w okręgach Sądów Krajowych w Bytomiu, Gliwicach, Opolu i Raciborzu odnoszą się przepisy §§ 2 do 8.

§ 2.

(1) Jeżeli postępowanie w sprawie niespornej nie zostanie jeszcze ostatecznie ukończone, natenczas zakończy je sąd, w którym sprawa zawisła, albo w razie gdy sąd ten uległ zwinięciu, ten równorzędny polski lub niemiecki sąd, w którego okręgu leży siedziba tego sądu.

(2) Sąd ten winien jednakże przekazać sprawę równorzędnemu sądowi drugiego państwa wówczas, gdyby ten był właściwy dla sprawy, jeżeliby ona zawisła dopiero w chwili wejścia w życie niniejszego układu. Gdyby w tej chwili był właściwy zarówno polski jak niemiecki sąd, wówczas przekazanie sprawy może nastąpić jedynie w tym wypadku, gdy osoba, według której oznacza się właściwość sądową, posiada w tym czasie obywatelstwo drugiego państwa, albo gdy jeden z interesowanych podał wniosek o przekazanie sprawy, a wszyscy na to się zgodzą.

(3) Za zgodą wszystkich dziedziców uważa się w stosunkach prawno-spadkowych spadkodawcę, który zmarł przed upływem czasokresu opcyjnego nie wykonawszy prawa opcji, w wypadku ustępu 4 artykułu 91 Traktatu Wersalskiego za obywatela polskiego, a w wypadku ustępu 3 artykułu 91 za obywatela niemieckiego.

(4) Przepisy ustępów 1, 3 i 4 § 5 artykułu 1 należy stosować w odpowiedni sposób.

§ 3.

(1) O ile urząd hipoteczny posiada księgę wieczystą odnoszącą się do nieruchomości położonych w okręgu drugiego państwa, winien on księgę wieczystą przekazać właściwemu urzędowi hipotecznemu

§ 13.

(1) Die Strafregister, die in den im § 1 bezeichneten Landgerichtsbezirken geführt sind, werden bis auf weiteres von den bisherigen Registerbehörden fortgeführt oder, falls diese Registerbehörden fortgefallen sind, von denjenigen polnischen oder deutschen Registerbehörden übernommen, zu deren Bezirk der Amtssitz der bisherigen Registerbehörde gehört.

(2) Gerichtlichen und anderen öffentlichen Behörden beider Staaten ist auf ihr Ersuchen über den Inhalt der Register kostenfrei Auskunft zu erteilen.

(3) Strafnachrichten, an deren weiterer Aufbewahrung in seinen Registern der eine Staat kein Interesse hat, werden nach näherer Vereinbarung zwischen den Justizverwaltungen Polens und des Deutschen Reiches allmählich ausgesondert und dem anderen Staate zur Verfügung gestellt.

Artikel 3.

Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit.

§ 1.

Für die Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit in den Landgerichtsbezirken Beuthen, Gleiwitz, Oppeln und Ratibor gelten die Vorschriften der §§ 2 bis 8.

§ 2.

(1) Ist ein Verfahren der freiwilligen Gerichtsbarkeit noch nicht endgültig erledigt, so erfolgt die Erledigung durch das Gericht, bei dem die Angelegenheit anhängig ist oder, falls dieses Gericht fortgefallen ist, durch dasjenige polnische oder deutsche Gericht gleicher Ordnung, zu dessen Bezirk der Amtssitz dieses Gerichts gehört.

(2) Das Gericht hat jedoch die Sache an ein Gericht gleicher Ordnung des anderen Staates abzugeben, falls dieses für die Angelegenheit zuständig wäre, wenn sie erst zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages anhängig geworden wäre. Ist zu diesem Zeitpunkte sowohl ein polnisches als auch ein deutsches Gericht zuständig, so findet eine Abgabe nur dann statt, wenn diejenige Person, die für den Gerichtsstand massgebend ist, dem anderen Staate zu dieser Zeit angehört, oder wenn einer der Beteiligten die Abgabe beantragt und sämtliche übrigen Beteiligten ihr zustimmen.

(3) Wenn alle Erben zustimmen, so gilt für die erbrechtlichen Verhältnisse ein Erblasser, der ohne Ausübung des Optionsrechts vor Ablauf der Optionsfrist verstorben ist, im Falle des Art. 91 Abs. 4 des Vertrages von Versailles als Pole, im Falle des Art. 91 Abs. 3 des Vertrages von Versailles als Deutscher.

§ 3.

Soweit ein Grundbuchamt ein Grundbuch in Besitz hat, das sich auf Grundstücke bezieht, die im Bezirke des anderen Staates belegen sind, hat es das Grundbuch an das zuständige Grundbuchamt

drugiego państwa. Chwilę przekazania należy podać do publicznej wiadomości.

(2) Czynności urzędowe dokonane przed wejściem w życie niniejszego układu przez urząd hipoteczny, podpadający pod przepis ustępu 1, nie podlegają zaskarżeniu z powodu miejscowej niewłaściwości.

(3) Załącznik do niniejszego układu określa sposób, w jaki należy postępować, jeżeli tylko część poszczególnego tomu księgi wieczystej przekazuje się urzędowi hipotecznemu drugiego państwa, lub jeżeli karta księgi wieczystej nie dotyczy wyłącznie nieruchomości położonych tylko w obrębie jednego z dwu tych państw.

(4) Odpowiednie przepisy stosują się do ksiąg wieczystych kolejowych i górniczych.

§ 4.

(1) Rejestry sądowe prowadzić będzie nadal sąd, który je dotychczas prowadził, albo w razie gdy sąd ten uległ zwinieciu, ten polski lub niemiecki sąd, w którego okręgu leży siedziba urzędowa dotychczasowego sądu.

(2) Gdyby jednak według stosunków, miarodajnych w chwili wejścia w życie niniejszego układu, do prowadzenia rejestru właściwym był sąd drugiego państwa, natenczas należy temu sądowi wręczyć uwierzytelnione wyciągi z rejestru. Późniejsze porozumienie między polskim a pruskim zarządem wymiaru sprawiedliwości ustali, o ile w poszczególnych wypadkach zamiast przesyłania wyciągu ma być przekazany sam rejestr z zatrzymaniem na miejscu uwierzytelnionych wyciągów.

(3) Chwilę przekazania należy podać do publicznej wiadomości.

(4) Przepisy ustępu 2 § 3 należy odpowiednio stosować.

§ 5.

(1) Testamenty oraz układy spadkowe przechowuje sąd, który je wziął w urzędowe przechowanie albo w razie, gdy sąd ten uległ zwinieciu, ten polski lub niemiecki sąd, w którego okręgu leży siedziba urzędowa dotychczasowego sądu. Spadkodawca, będący obywatelem polskim, może jednak do dnia 31 grudnia 1923 r. żądać przekazania wymienionych dokumentów sądowi polskiemu, a spadkodawca będący obywatelem niemieckim przekazania sądowi niemieckiemu. Jeżeli spadkodawca miał swoje ostatnie zamieszkanie w drugim państwie umawiającem się, a zmarł przed upływem tego czasokresu, nie żądając wydania testamentu, natenczas aż do otwarcia testamentu może każdy ustawowy dziedzic w powyższym czasokresie żądać przekazania, o ile inny dziedzic temu się nie sprzeciwi.

§ 6.

(1) Dokumenty sądowe przechowywa sąd, w którym się znajdują, albo w razie gdy ten sąd uległ zwinieciu, ten polski lub niemiecki sąd, w którego obwodzie leży siedziba urzędowa dotychczasowego sądu.

(2) To samo odnosi się do aktów notarialnych, będących w przechowaniu sądu (pierwopisów, re-

des anderen Staates abzugeben. Der Zeitpunkt der Abgabe ist öffentlich bekannt zu machen.

(2) Amtshandlungen, die ein unter Abs. 1 fallendes Grundbuchamt vor dem Inkrafttreten dieses Vertrages vorgenommen hat, können wegen örtlicher Unzuständigkeit nicht angefochten werden.

(3) In welcher Weise zu verfahren ist, wenn nur ein Teil eines Grundbuchbandes an das Grundbuchamt des anderen Staates abzugeben ist, oder wenn ein Grundbuchblatt nicht ausschliesslich über Grundstücke geführt ist, die nur im Bezirke eines der beiden Staaten belegen sind, ergibt sich aus der Anlage.

(4) Entsprechendes gilt für Bahn- und Bergwerksgrundbücher.

§ 4.

(1) Gerichtliche Register werden von dem Gerichte fortgeführt, das bisher das Register geführt hat, oder, falls dieses Gericht fortgefallen ist, von demjenigen polnischen oder deutschen Gericht, zu dessen Bezirk der Amtssitz dieses Gerichts gehört.

(2) Soweit jedoch nach den zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages massgebenden Verhältnissen ein Gericht des anderen Staates zur Führung des Registers zuständig sein würde, sind diesem Gerichte beglaubigte Auszüge aus dem Register zu übergeben. Inwiefern statt dessen in einzelnen Fällen das Register selbst unter Zurückbehaltung beglaubigter Auszüge abzugeben ist, bleibt der Vereinbarung durch die polnische und die preussische Justizverwaltung vorbehalten.

(3) Der Zeitpunkt der Abgabe ist öffentlich bekanntzumachen.

(4) Die Vorschrift des § 3 Abs. 2 findet entsprechende Anwendung.

§ 5.

Testamente und Erbverträge bleiben bei dem Gerichte verwahrt, bei dem sie in amtliche Verwahrung genommen sind, oder falls dieses Gericht fortgefallen ist, bei demjenigen polnischen oder deutschen Gerichte, zu dessen Bezirk der Amtssitz dieses Gerichts gehört. Bis zum 31. Dezember 1923 kann jedoch der polnische Erblasser die Abgabe an ein polnisches Gericht, der deutsche Erblasser die Abgabe an ein deutsches Gericht verlangen. Hat der Erblasser seinen letzten Wohnsitz in dem anderen Vertragsstaat gehabt und ist er vor Ablauf dieser Frist gestorben, ohne die Abgabe des Testamentes verlangt zu haben, so kann bis zur Eröffnung des Testamentes jeder gesetzliche Erbe innerhalb der Frist die Abgabe beantragen, es sei denn, dass ein anderer Erbe widerspricht.

§ 6.

(1) Gerichtliche Urkunden bleiben beim dem Gerichte verwahrt bei dem sie sich befinden, oder, falls dieses Gericht fortgefallen ist, bei demjenigen polnischen oder deutschen Gerichte, zu dessen Bezirk der Amtssitz dieses Gerichts gehört.

(2) Das gleiche gilt für die von dem Gerichte verwahrten Notariatpapiere (Ürschriften, Register usw.).

Jestrow I t. d.). Jeżeli wszakże poprzednia siedziba urzędowa notariusza leży w obrębie drugiego państwa, wówczas akta należy oddać temu sądowi drugiego państwa, w którego obwodzie leży poprzednia siedziba urzędowa notariusza.

§ 7.

Udzielenia wypisów, uwierzytelnionych odpisów oraz uwierzytelnionych wyciągów z dokumentów sądowych i notarialnych, włącznie z świadectwami spadkowymi tudzież rozporządzeniami ostatniej woli, można przy zastosowaniu dotychczas obowiązującego prawa żądać od władzy lub notariusza, u którego znajduje się pierwopis. Przepis ten stosuje się odpowiednio do wystawiania świadectw wszelkiego rodzaju.

§ 8.

(1) Celem ułatwienia przejęcia wymiaru sprawiedliwości sądy winny sobie udzielać wzajemnie bezpośredniej pomocy prawnej w jaknajszerszym zakresie. Dotyczy to zwłaszcza udzielenia uwierzytelnionych odpisów z ksiąg wieczystych, rejestrów, aktów gruntowych i spadkowych.

(2) Pod względem prawa ubogich oraz obowiązku składania zaliczek na koszty, uważa się w przejętych sprawach obywateli polskich w sądach niemieckich a obywateli niemieckich w sądach polskich narówni z własnymi obywatelami.

§ 9.

(1) Jeżeli majątek fideikomisowy znajduje się całkowicie na obszarze jednego z państw, wówczas fideikomis podlega władzy tego państwa.

(2) Jeżeli majątek fideikomisowy znajduje się częściowo na obszarze jednego, częściowo na obszarze drugiego państwa, natenczas polski i pruski zarząd wymiaru sprawiedliwości ustala w drodze umowy zmiany w nadzorze państwowym nad fideikomisem konieczne wskutek przejęcia wymiaru sprawiedliwości. Przytem fideikomisy, obejmujące oprócz nieruchomości także inny majątek, powinny być przy uwzględnieniu stosunku wartości oraz przeznaczenia poszczególnych części składowych, z reguły podporządkowane państwu, na którego obszarze znajduje się nieruchomość należąca do fideikomisu. Jeżeli w przeciągu 2 lat po wejściu w życie niniejszej umowy nie dojdzie do porozumienia, oba Rządy, o ile czasokres ten w drodze umowy nie zostanie przedłużony, zastrzegają sobie wszelkie prawa.

(3) Postanowienia Traktatu Pokojowego pozostają nienaruszone. Kwestji wydania własności, znajdującej się w Państwie Niemieckiem, nie przesądza się.

Artykuł 4.

Pomoc prawna i uwierzytelnienia dokumentów.

§ 1.

(1) W stosunkach między polską a niemiecką częścią obszaru plebiscytowego mają zastosowanie, bez ujmy dla szczególnych postanowień § 19 artykułu 1 i § 8 artykułu 3 niniejszej umowy,—postano-

Ist jedoch der frühere Amtssitz des Notars im Bezirke des anderen Staates belegen, so sind die Papiere an dasjenige Gericht des anderen Staates abzugeben, zu dessen Bezirk der frühere Amtssitz des Notars gehört.

§ 7.

Ausfertigungen, beglaubigte Abschriften und beglaubigte Auszüge von gerichtlichen und notariellen Urkunden einschliesslich der Erbscheine sowie von letztwilligen Verfügungen können unter Anwendung des bisher geltenden Rechts von der Behörde oder dem Notar verlangt werden, welche die Urschrift innehaben. Entsprechendes gilt von der Ausstellung von Zeugnissen jeder Art.

§ 8.

(1) Die Gerichte haben zwecks Erleichterung der Überleitung einander unmittelbare Rechtshilfe in weitestem Umfange zu leisten. Dies gilt insbesondere für die Erteilung von beglaubigten Abschriften aus Grundbüchern, Registern, Grundakten und Nachlassakten.

(2) In den übergeleiteten Angelegenheiten werden in Ansehung des Armenrechts und der Verschusspflicht Polen von deutschen Gerichten, Deutsche von polnischen Gerichten ebenso wie Inländer behandelt.

§ 9.

(1) Befindet sich das Vermögen eines Familienfideikommisses ganz in einem der beiden Staaten, so untersteht das Fideikommiss diesem Staate.

(2) Befindet sich das Fideikommissvermögen teils in dem einen, teils in dem anderen Staate, so werden die polnische und die preussische Justizverwaltung die infolge der Ueberleitung der Rechtspflege erforderlich werdenden Aenderungen in der Staatsaufsicht über das Fideikommiss durch Vereinbarung regeln. Hierbei sollen Fideikomnisse, zu denen ausser Grundbesitz auch anderes Vermögen gehört, unter Berücksichtigung der Wertverhältnisse und Zweckbestimmungen der einzelnen Bestandteile in der Regel dem Staate unterstellt werden, in dessen Gebiet sich der zum Fideikommiss gehörige Grundbesitz befindet. Kommt binnen 2 Jahren nach dem Inkrafttreten dieses Vertrages eine Einigung nicht zustande, so behalten, falls nicht die Frist durch Vereinbarung verlängert wird, die beiderseitigen Regierungen sich alle Rechte vor.

(3) Die Bestimmungen des Friedensvertrages bleiben unberührt. Der Frage der Herausgabe von Eigentum, das sich in Deutschland befindet, soll nicht vorgegriffen werden.

Artikel 4.

Rechtshilfe und Legalisation von Urkunden.

§ 1.

(1) Im Verhältnis zwischen dem polnischen und dem deutschen Anteil an dem oberschlesischen Abstimmungsgebiet finden unbeschadet der besonderen Bestimmungen in Artikel 1 § 19 und Artikel 3 § 8

wienia Układu Haskiego z dnia 17 lipca 1905 r. w przedmiocie postępowania w spornych sprawach cywilnych, z tem, że dozwolone jest bezpośrednie znoszenie się z sobą polskich i niemieckich władz sądowych górnośląskiego obszaru plebiscytowego we wszystkich wypadkach, w których wspomniany układ unormował wzajemny stosunek pomocy prawnej w udzielaniu sądowych i pozasądowych dokumentów oraz w załatwianiu wezwań.

(2) Pisma obopólnych władz w celu bezpośredniego znoszenia się między sobą będą układane w ich języku urzędowym.

(3) Stosownie do zastrzeżeń w ustępie 2 artykułu 3 oraz w L. 3 ustępu 2 i w ustępie 3 artykułu 19 Układu Haskiego w przedmiocie postępowania w spornych sprawach cywilnych wymagane powyższymi artykułami tłumaczenia wymienionych tam pism, mogą być również uwierzytelniane przez zaprzysiężonego tłumacza państwa wzywającego.

§ 2.

(1) Artykuł 17 Układu Haskiego w przedmiocie postępowania w spornych sprawach cywilnych stosuje się jedynie z tem dalszem postanowieniem, że powód lub interwenient muszą posiadać swoje miejsce zamieszkania albo w państwie, w którego sądzie występują, albo w części górnośląskiego obszaru plebiscytowego przypadłej drugiemu państwu.

(2) Oświadczenie wykonalności, przewidziane w artykułach 18 i 19 Układu Haskiego w przedmiocie postępowania w spornych sprawach cywilnych, wydane zostaje jedynie na obszar części górnośląskiego terenu plebiscytowego przypadłej państwu o nie wezwanemu.

(3) Stosownie do zastrzeżenia w ustępie 3 artykułu 19 Układu Haskiego w przedmiocie postępowania w spornych sprawach cywilnych, nie będzie się żądać przewidzianego tamże potwierdzenia najwyższego urzędnika wymiaru sprawiedliwości, o właściwości władzy, udzielającej zaświadczenia prawomocności rozstrzygnięć o kosztach.

(4) Postanowienia art. 20 i 25 Układu Haskiego w przedmiocie postępowania w spornych sprawach cywilnych mają zastosowanie do obywateli obu umawiających się państw, bez względu na miejsce zamieszkania.

§ 3.

(1) Stosownie do zastrzeżenia w ustępie 2 artykułu 7 Układu Haskiego w przedmiocie postępowania w spornych sprawach cywilnych, nie będzie się żądać zwrotu wydatków powstałych w wypadkach artykułu 3 powołanego układu przez działalność urzędnika wykonawczego.

(2) Również nie będzie się żądać stosownie do zastrzeżenia w ustępie 2 artykułu 16 układu zwrotu wydatków poniesionych z powodu wynagrodzenia świadków i z powodu działalności urzędnika wykonawczego koniecznej wskutek niestawienia się świadka. To samo odnosi się w wypadku ustępu 2 artykułu 23 układu do wydatków spowodowanych wynagrodzeniami świadków.

dieses Vertrages die Bestimmungen des Haager Abkommens über den Zivilprozess vom 17 Juli 1905 mit der Massgabe Anwendung, dass für alle Fälle, in denen durch dies letztgenannte Abkommen der Rechtshilfeverkehr für die Mitteilung gerichtlicher und aussergerichtlicher Urkunden sowie für die Erledigung von Ersuchungsschreiben geregelt ist, den polnischen und den deutschen gerichtlichen Behörden des oberschlesischen Abstimmungsgebietes der unmittelbare Geschäftsverkehr miteinander gestattet wird.

(2) In dem unmittelbaren Geschäftsverkehr werden die Schreiben der beiderseitigen Behörden in deren Amtssprache abgefasst.

(3) Gemäss den Vorbehalten im Artikel 3 Absatz 3 des Haager Abkommens über den Zivilprozess können die in diesen Artikeln vorgeschriebenen Uebersetzungen der dort bezeichneten Schriftstücke auch von einem beeidigten Dolmetscher des ersuchenden Staates beglaubigt werden.

§ 2.

(1) Der Artikel 17 des Haager Abkommens über den Zivilprozess findet nur mit der weiteren Massgabe Anwendung, dass der Kläger oder Intervenient seinen Wohnsitz entweder in dem Staate, vor dessen Gericht er auftritt, oder in dem Anteil des anderen Staates an dem oberschlesischen Abstimmungsgebiet haben muss.

(2) Die in den Artikeln 18 und 19 des Haager Abkommens über den Zivilprozess vorgesehene Vollstreckbarkeitserklärung erfolgt lediglich für den Bereich des Anteils des um sie ersuchten Staates an dem oberschlesischen Abstimmungsgebiet.

(3) Gemäss dem Vorbehalt im Artikel 19 Abs. 3 des Haager Abkommens über den Zivilprozess wird die dort vorgesehene Bescheinigung des höchsten Justizverwaltungsbeamten über die Zuständigkeit der Behörde, welche die Erklärung über die Rechtskraft der Kostenentscheidung abgibt, nicht verlangt werden.

(4) Die Bestimmungen der Artikel 20 bis 23 des Haager Abkommens über den Zivilprozess finden auf die Angehörigen der beiden Vertragsstaaten ohne Rücksicht auf den Wohnsitz Anwendung.

§ 3.

(1) Gemäss dem Vorbehalt im Artikel 7 Abs. 2 des Haager Abkommens über den Zivilprozess wird die Erstattung der durch die Mitwirkung eines Vollziehungsbeamten in den Fällen des Artikel 3 des Abkommens entstandenen Auslagen nicht verlangt werden.

(2) Ebenso wird gemäss dem Vorbehalt im Artikel 16 Abs. 2 des Abkommens die Erstattung der Auslagen für Zeugenentschädigungen und für die wegen Nichterscheinens eines Zeugen erforderlich gewordene Mitwirkung eines Vollziehungsbeamten nicht verlangt werden. Das gleiche gilt in Ansehung der im Artikel 23 Abs. 2 des Abkommens erwähnten Auslagen für Zeugenentschädigungen.

(3) Koszty, które można zarachować w myśl Układu Haskiego o postępowaniu w cywilnych sprawach spornych oraz ustępów 1 i 2 niniejszego paragrafu, należy obliczać, wedle przepisów, obowiązujących w państwie wezwanem dla równorzędnych czynności w postępowaniu krajowym.

§ 4.

(1) Dokumenty sporządzone, wystawione lub uwierzytelnione przez sąd położony na górnośląskim obszarze plebiscytowym, albo przez jedną z najwyższych lub wyższych polskich lub niemieckich władz administracyjnych oraz zaopatrzone w pieczęć lub stempel sądu lub władzy, nie potrzebują dla używania ich w górnośląskim obszarze plebiscytowym żadnego uwierzytelnienia (legalizacji).

(2) Dokumenty podpisane przez sekretarza sądowego sądu górnośląskiego obszaru plebiscytowego albo przez notariusza mającego siedzibę urzędową na górnośląskim obszarze plebiscytowym oraz zaopatrzone w pieczęć urzędową, uważa się za równorzędne z dokumentami sądowymi, o ile podpis ten wystarcza wedle ustaw państwa, do którego należy sąd względnie notariusz.

(3) Polski i pruski zarząd wymiaru sprawiedliwości podadają sobie do wiadomości władze administracyjne, podpadające pod ustęp 1, jakoteż ich zmiany.

§ 5.

W sprawach, które ze sądów obszaru plebiscytowego w toku instancji wpłynęły do sądów położonych poza górnośląskim obszarem plebiscytowym, mają także zastosowanie przepisy §§ 1 do 4 niniejszego artykułu.

§ 6.

Jako górnośląski obszar plebiscytowy w rozumieniu niniejszego artykułu uważa się jedynie okręgi tych sądów powiatowych, które w całości należały do obszaru plebiscytowego.

Artykuł 5.

Postanowienia końcowe.

§ 1.

(1) Akta sądowe należy przekazać tej władzy sądowej, która według powyższych postanowień o przejęciu wymiaru sprawiedliwości ma odnośną sprawę w dalszym ciągu prowadzić.

(2) Akta odłożone pozostają u władzy sądowej, w której się znajdują w chwili wejścia w życie niniejszego układu, albo w razie gdy uległa zwinięciu, u tej polskiej lub niemieckiej władzy, w której okręgu leży siedziba urzędowa tejże władzy sądowej. Jeżeli się okaże, że pewną sprawę, której akta prowadzono, należy wznowić, i że według powyższych postanowień o przejęciu wymiaru sprawiedliwości ma ją prowadzić dalej władza drugiego państwa, natenczas akta tej sprawy winny być owej władzy przekazane.

(3) Soweit nach dem Haager Abkommen über den Zivilprozess in Verbindung mit den Absätzen 1 und 2 dieses Paragraphen Kosten in Rechnung gestellt werden können, werden sie nach den Vorschriften berechnet, die in dem ersuchten Staate für gleiche Handlungen in einem inländischen Verfahren gelten.

§ 4.

(1) Urkunden, die von einem im oberschlesischen Abstimmungsgebiet belegenen Gerichte oder von einer der obersten oder höheren polnischen oder deutschen Verwaltungsbehörden aufgenommen, ausgestellt oder beglaubigt und mit dem Siegel oder Stempel des Gerichts oder der Behörde versehen sind, bedürfen zum Gebrauch im oberschlesischen Abstimmungsgebiet keiner Beglaubigung (Legalisation).

(2) Den gerichtlichen Urkunden werden die von einem Gerichtsschreiber eines im oberschlesischen Abstimmungsgebiet belegenen Gerichtes oder von einem Notar, dessen Amtssitz im oberschlesischen Abstimmungsgebiet liegt, unterschriebenen und mit dem Dienstsiegel versehenen Urkunden gleichgestellt, sofern diese Unterschrift nach den Gesetzen des Teiles genügt, dem das Gericht oder der Notar angehört.

(3) Die polnische und die preussische Justizverwaltung werden sich die unter Absatz 1 fallenden Verwaltungsbehörden sowie deren Aenderungen bekannt geben.

§ 5.

Die Bestimmungen der §§ 1—4 dieses Artikels finden auch vor den Gerichten ausserhalb des oberschlesischen Abstimmungsgebietes in solchen Angelegenheiten Anwendung, die an sie im Wege des Rechtszuges von Gerichten des Abstimmungsgebietes gelangen.

§ 6.

Als oberschlesisches Abstimmungsgebiet im Sinne dieses Artikels gelten lediglich diejenigen Amtsgerichtsbezirke, die ihrem ganzen Umfange nach zum Abstimmungsgebiet gehört haben.

Artikel 5.

Schlussbestimmungen.

§ 1.

(1) Gerichtliche Akten sind derjenigen Justizbehörde zu überlassen, welche die betreffende Angelegenheit nach den obigen Ueberleitungsbestimmungen fortzuführen hat.

(2) Zurückgelegte Akten bleiben bei der Justizbehörde, bei der sie sich zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages befinden, oder, falls diese Behörde fortgefallen ist, bei derjenigen polnischen oder deutschen Behörde, zu deren Bezirk der Amtssitz dieser Justizbehörde gehört. Ergibt sich, dass eine Angelegenheit, über welche die Akten geführt sind, wieder aufzunehmen und nach den obigen Ueberleitungsbestimmungen von einer Behörde des anderen Staates fortzuführen ist, so sind sie dieser Behörde zu überlassen.

§ 2.

(1) O ile według postanowień układu zawisłe postanowienie przejęte będzie przez sąd drugiego państwa, ten ostatni ściągnie wszystkie niepobrazone jeszcze koszty postępowania; koszty wynikłe do chwili przejścia nie będą zwracane państwu, przekazującemu sprawę.

(2) Podobnie nie będą zwracane koszty pomocy prawnej przewidzianej w niniejszym układzie.

§ 3.

Za chwilę przejścia wymiaru sprawiedliwości w znaczeniu niniejszego układu uważa się odnośnie do oddanych Polsce sądów dzień podpisania protokołu o przejęciu sądu, pozatem dzień podpisania protokołu o przejęciu przez Polskę sądu oddanego jako pierwszy.

§ 4.

Jeżeli strona, która celem zachowania czasokresu miała złożyć oświadczenie poza nową linią graniczną, czasokresu tego bez własnego zawinienia uchybiła, należy jej na wniosek przyznać przywrócenie do poprzedniego stanu. Czasokres do podania wniosku upływa w tym wypadku najwcześniej w miesiąc po wejściu w życie niniejszego układu.

§ 5.

O ile w sprawach, które na podstawie niniejszego układu przejmą władze niemieckie, będzie właściwa zamiast pruskiej władza innego do Państwa Niemieckiego należącego kraju, natenczas w miejsce pruskiego zarządu wymiaru sprawiedliwości wstępuje zarząd wymiaru sprawiedliwości tegoż kraju.

§ 6.

Polski zarząd wymiaru sprawiedliwości oraz pruski zarząd wymiaru sprawiedliwości, działający w imieniu Państwa Niemieckiego, zastrzegają sobie możliwość ułożenia się w przedmiocie dalszych postanowień, dotyczących przejścia wymiaru sprawiedliwości, mających na celu uzupełnienie wykonania niniejszego układu, zwłaszcza także co do spraw depozytowych.

§ 7.

(1) Z upływem następnego dnia po notyfikacji Rządowi polskiemu i niemieckiemu w myśl § 6 aneksu do artykułu 88 Traktatu Wersalskiego przez Komisję Międzysojuszniczą rozstrzygnięcia w sprawie Górnego Śląska, uważa się wszystkie objęte niniejszym układem cywilne sprawy sporne, aż do wejścia w życie niniejszego układu, za przerwane, z wyjątkiem tych, gdzie przekazanie jest wykluczone lub jedynie dozwolone na zgodny wniosek obu stron.

(2) W czasokresie oznaczonym w ustępie 1 wstrzymuje się w postępowaniach karnych objętych niniejszym układem bieg czasokresów, przepisanych do założenia środków prawnych.

§ 2.

(1) Soweit nach den Bestimmungen dieses Vertrages ein anhängiges Verfahren auf ein Gericht des anderen Staates übergeht, werden von diesem die noch ausstehenden Gesamtkosten des Verfahrens eingezogen; eine Erstattung der bis zum Uebergang erwachsenen Kosten an den abgebenden Staat findet nicht statt.

(2) Ebenso werden Kosten der in diesem Vertrage vorgesehenen Rechtshilfe nicht erstattet.

§ 3.

Als Zeitpunkt des Uebergangs der Rechtspflege im Sinne dieses Vertrages gilt für die an Polen übergebenen Gerichte der Tag der Vollziehung des Protokolls über die Uebergabe des Gerichtes, im übrigen der Tag der Vollziehung des Protokolls über die Uebergabe des zuerst an Polen übergebenen Gerichtes.

§ 4.

Hat ein Beteiligter, welcher zur Wahrung einer Frist jenseits der neuen Grenzlinie eine Erklärung abgegeben hatte, diese Frist ohne sein Verschulden nicht eingehalten, so ist ihm auf Antrag die Wiedereinsetzung in den vorigen Stand zu erteilen. Die Frist für den Antrag endet in diesem Falle frühestens mit dem Ablauf von einem Monat nach dem Inkrafttreten dieses Vertrages.

§ 5.

Soweit die Zuständigkeit für eine nach diesem Vertrage auf eine deutsche Behörde überzuleitende Angelegenheit nicht in Preussen, sondern in einem anderen zum Deutschen Reich gehörenden Lande begründet ist, tritt die Justizverwaltung dieses Landes an die Stelle der preussischen Justizverwaltung.

§ 6.

Der polnischen Justizverwaltung und der preussischen Justizverwaltung, handelnd im Namen des Reichs bleibt es vorbehalten, weitere Ueberleitungsbestimmungen zur Ergänzung der Ausführung dieses Vertrages, insbesondere auch hinsichtlich der Hinterlegungssachen zu vereinbaren.

§ 7.

(1) Mit dem Ablaufe des Tages, welcher auf die in § 6 des Annexes zu Artikel 88 des Friedensvertrages von Versailles vorgesehene Notifikation der Entscheidung über Oberschlesien durch die Interalliierte Kommission an die polnische und an die deutsche Regierung folgt, gelten bis zu dem Zeitpunkte des Inkrafttretens dieses Abkommens alle von diesem Abkommen betroffenen bürgerlichen Rechtsstreitigkeiten mit Ausnahme derjenigen, in welchen die Abgabe nicht oder nur auf übereinstimmenden Antrag beider Parteien zulässig wäre, als unterbrochen.

(2) Während der im Abs. 1 bezeichneten Frist gilt in den von diesem Abkommen betroffenen Strafverfahren der Lauf der für die Einlegung von Rechtsmitteln gegebenen Fristen als gehemmt.

Artykuł 6.

(1) Układ niniejszy ma być ratyfikowany, a dokumenty ratyfikacyjne jaknajrychlej wymienione w Warszawie.

(2) Postanowienia artykułu 4 niniejszego układu mogą być wypowiedziane z zachowaniem jednoczesnego czasokresu.

(3) Układ niniejszy wchodzi w życie z upływem jednego miesiąca po wymienionej w § 7 artykułu 5 notyfikacji, za wyjątkiem postanowień tego § 7, które wchodzi w życie bezzwłocznie z upływem dnia następnego po notyfikacji.

W dowód powyższego pełnomocnicy podpisali niniejszy układ i zaopatrzyli go swemi pieczęciami.

Wygotowano w dwóch egzemplarzach w Katowicach, dnia 12 kwietnia 1922 r.

Dr. Zygmunt Seyda.

Dr. Georg Crusen.

Artikel 6.

(1) Dieser Vertrag soll ratifiziert und die Ratifikationsurkunden sollen sobald als möglich in Warschau ausgetauscht werden.

(2) Die Bestimmungen des Artikels 4 dieses Abkommens können mit Monatsfrist gekündigt werden.

(3) Der Vertrag tritt mit dem Ablauf eines Monats nach der in § 7 seines Artikels 5 erwähnten Notifikation in Kraft mit Ausnahme der Bestimmung dieses § 7, welche bereits mit dem Ablaufe des auf die Notifikation folgenden Tages in Kraft tritt.

Zu Urkund dessen haben die Bevollmächtigten diesen Vertrag unterzeichnet und mit ihren Siegeln versehen.

Ausgefertigt in doppelter Urschrift:
Kattowitz, den 12 April 1912.

Dr. Zygmunt Seyda

Dr. Georg Crusen

Załącznik

do § 3 artykułu polsko-niemieckiej umowy w przedmiocie przejęcia wymiaru sprawiedliwości na górnośląskim obszarze plebiscytowym.

§ 1.

O ile księgi wieczyste, znajdujące się w urzędzie hipotecznym odnoszą się do gruntów położonych w obrębie drugiego państwa, należy stosować następujące postanowienia:

§ 2.

Jeżeli wszystkie karty księgi wieczystej dotyczą nieruchomości, położonych w obrębie drugiego państwa, nie należy kart zamykać, lecz trzymać je w pogotowiu celem przekazania drugiemu państwu. Termin, w którym przekazanie ma nastąpić, ustanowi się w drodze porozumienia między obustronnymi zarządami wymiaru sprawiedliwości.

Razem z księgą wieczystą należy przygotować przekazanie aktów gruntowych, jak również osobno przechowywanych dokumentów (ordynacja dla sekretarjatów sądowych przy sądach powiatowych § 46), a w razie, gdy cały obszar objęty księgą wieczystą, leży w obrębie drugiego państwa, także przekazanie odnoszących się do tego obszaru dokumentów katastralnych i pism, jak również spisu właścicieli (ordynacja dla sekretarjatów sądowych przy sądach powiatowych ustęp 6 § 45, § 47). To samo odnosi się do wszelkich pism, dotyczących nieruchomości nie mających karty gruntowej.

Akta gruntowe winny być przejrane, celem stwierdzenia, czy nie zawierają jakich zezwoleń na wpis, zarządzeń, lub innych dokumentów, odnoszących się do nieruchomości, położonych w obrębie własnego państwa. W tym ostatnim wypadku należy sporządzić uwierzytelnione odpisy dla aktów gruntowych dotyczących tych nieruchomości.

Anlage

zum Artikel 3 § 3 Absatz 3 des polnisch-deutschen Abkommens, betreffend die Ueberleitung der Rechtspflege im oberschlesischen Abstimmungsgebiet.

§ 1.

Soweit die bei einem Grundbuchamt befindlichen Grundbücher sich auf Grundstücke beziehen, die im Bezirke des anderen Staates belegen sind, gelten die folgenden Bestimmungen:

§ 2.

Beziehen sich alle Blätter eines Grundbuchbandes auf Grundstücke, die im Bezirke des anderen Staates belegen sind, so sind die Blätter nicht zu schliessen, sondern zur Abgabe an den anderen Staat bereit zu halten. Darüber, wann die Abgabe zu erfolgen hat, wird durch Uebereinkommen der beiderseitigen Justizverwaltungen Bestimmung getroffen werden.

Mit dem Grundbuchband sind die Grundakten, sowie besonders verwahrte Urkunden (Geschäftsordnung für die Gerichtsschreiberein der Amtsgerichte, § 46), falls ein ganzer Grundbuchbezirk im Bezirke des anderen Staates belegen ist, auch die sich auf den Grundbuchbezirk beziehenden Katasterurkunden und Schriften und das Eigentümerverzeichnis (Geschäftsordnung § 45 Abs. 6, § 47) zur Abgabe bereit zu halten. Das gleiche gilt bei Grundstücken, die kein Grundbuchblatt haben, für die sich auf sie beziehenden Schriften.

Die Grundakten sind daraufhin durchzusehen, ob sie Eintragungsbewilligungen, Verfügungen oder sonstige Urkunden enthalten, die sich auf Grundstücke beziehen, welche im Bezirk des eigenen Staates belegen sind. Bejahendenfalls sind beglaubigte Abschriften zu den Grundakten dieser Grundstücke zu nehmen.

§ 3.

Jeżeli poszczególne karty tomu odnoszą się do nieruchomości, położonych w obrębie drugiego państwa, natenczas winno się karty te wydzielić i złączyć w jedną „księgę zdawczą”, zaopatrzoną w zwykłą okładkę, w której otrzymują one nowe liczby porządkowe.

W księdze zdawczej można zamieścić karty rozmaitych obwodów hipotecznych, o ile liczba kart tego wymaga, winno się założyć więcej ksiąg zdawczych, z bieżącymi nieprzerwanie liczbami kart.

Jeżeli zachodzi obawa, że przez wydzielenie tom księgi gruntowej zbyt ucierpi, albo jeżeli wydzielenie z innych przyczyn jest niewskazane, w szczególności dlatego, że tylko kilka kart należy wydzielić, lub, że wpisów dotyczących tej samej karty z powodu braku miejsca dokonano w innych miejscach tego samego lub innego tomu księgi, natenczas można karty, które miały być wydzielone, także zamknąć. Treść ich winno się wówczas przenieść na nową kartę księgi zdawczej.

Do ksiąg zdawczych należy stosować odpowiednie przepisy § 2.

Jeżeli wydanie całego tomu księgi okaże się bardziej celowym, ponieważ przeważna część jej kart odnosi się do nieruchomości, położonych w obrębie drugiego państwa, natenczas winno się zamknąć karty odnoszące się do nieruchomości własnego państwa. Treść ich winno się następnie przenieść na nową kartę jednego z tomów, pozostających w urzędzie hipotecznym. Jeżeli zachodzą powyższe warunki, natenczas polski zarząd wymiaru sprawiedliwości może zażądać zwrotu zabranych ksiąg wieczystych.

§ 4.

Jeżeli w skład karty gruntowej wchodzi więcej nieruchomości, z których jedne są położone we własnym, a inne w drugim państwie, natenczas winno się te ostatnie z urzędu odpisać na nową kartę księgi zdawczej.

Jeżeli tylko część nieruchomości leży w obrębie drugiego państwa, winno się z urzędu tę część odpisać na nową kartę księgi zdawczej. Odpis może nastąpić także wówczas, gdy tylko co do położonej we własnym państwie części nieruchomości znajduje się uwierzytelniony wyciąg z księgi podatkowej i wyciąg uwierzytelniony przez urzędnika katastralnego.

W wypadkach przewidzianych w ustępach 1 i 2 należy przy przenoszeniu wpisów w drugim i trzecim oddziale uwidocznic odpowiedzialność łączną zarówno w nowej jak i starej karcie. O odpisaniu należy powiadomić wszystkie osoby widoczne z księgi wieczystej, na rzecz których wpis nastąpił. Zawiadomienia tego można się zrzec. Dla nowej karty winno się założyć nowe akta gruntowe. Pierwotne akta gruntowe pozostają w urzędzie hipotecznym. Postanowienia ustępu 3 § 2 należy stosować odpowiednio.

Jeżeli okazuje się bardziej celowym przekazać całą kartę, gdyż wpisy dotyczą przeważnie nierucho-

§ 3.

Beziehen, sich einzelne Blätter eines Bandes auf Grundstücke, die im Bezirk des anderen Staates belegen sind, so sind diese Blätter auszutrennen und zu einem mit einem einfachen Umschlag zu versehenen „Abgabeband“ zu vereinigen, in welchem sie neue fortlaufende Nummern erhalten.

In den Abgabeband können auch Blätter verschiedener Grundbuchbezirke aufgenommen werden. Soweit es die Zahl der Blätter erforderlich macht, sind mehrere Abgabebände mit durchlaufenden Blattnummern zu bilden.

Ist zu befürchten, dass durch die Austrennung der Grundbuchband zu sehr leidet, oder erscheint sonst die Austrennung unzweckmässig, insbesondere, weil nur wenige Blätter auszutrennen sind, oder weil die Eintragungen eines Blattes wegen Mangel an Raum an anderer Stellen desselben oder eines anderen Bandes fortgeführt sind, so können die Blätter deren Austrennung in Frage kommt, auch geschlossen werden. Ihr Inhalt ist dann auf ein neues Blatt des Abgabebandes zu übertragen.

Auf den Abgabeband finden die Bestimmungen des § 2 entsprechende Anwendung.

Erscheint es zweckmässiger, den ganzen Band abzugeben, weil sich die überwiegende Mehrzahl der Blätter auf Grundstücke bezieht, die im Bezirke des anderen Staates belegen sind, so sind die Blätter, die sich auf Grundstücke beziehen, welche im Bezirke des eigenen Staates belegen sind, zu schliessen. Ihr Inhalt ist dann auf ein neues Blatt eines beim Grundbuchamte verbleibenden Bandes zu übertragen. Die Abgabe mitgenommener Grundbuchbände kann bei Vorliegen obiger Voraussetzungen von der Polnischen Justizverwaltung verlangt werden.

§ 4.

Wird ein Grundbuchblatt über mehrere Grundstücke geführt, von denen die einen im Bezirke des eigenen Staates, die anderen im Bezirke des anderen Staates belegen sind, so sind die letzteren von Amts wegen auf ein neues Blatt des Abgabebandes abzuschreiben.

Befindet sich nur ein Teil eines Grundstückes im Bezirke des anderen Staates, so ist der Teil ein neues Blatt des Abgabebandes abzuschreiben. Die Abschreibung kann erfolgen, auch wenn nur bezüglich des im eigenen Staate belegenen Grundstücksteils ein beglaubigter Auszug aus dem Steuerbuch und eine von dem Fortschreibungsbeamten beglaubigte Karte vorliegt.

In den Fällen der Absätze 1 und 2 ist bei Uebertragung der Eintragungen in der zweiten und dritten Abteilung eine Gesamthaft sowohl auf dem alten, als auch auf dem neuen Blatte erkennbar zu machen. Die Abschreibung ist sämtlichen aus dem Grundbuch ersichtlichen Personen, zu deren Gunsten eine Eintragung erfolgt war, bekannt zu machen. Auf die Bekanntmachung kann verzichtet werden. Für das neue Blatt sind neue Grundakten anzulegen. Die bisherigen Grundakten haben bei dem Grundbuchamte zu verbleiben. Die Bestimmungen des § 2 Absatz 3 finden entsprechende Anwendung.

Erscheint es zweckmässiger, das ganze Blatt abzugeben, weil die Eintragungen überwiegend Grund-

mości lub części nieruchomości, położonych w obrębie drugiego państwa, natenczas winno się nieruchomości lub części nieruchomości położone we własnym państwie, odpisać na nową kartę księgi wieczystej, pozostającej w urzędzie hipotecznym. Postanowienia zdania 2 ustępu 2, jak i ustępu 3, stosuje się odpowiednio.

Dr. Zygmunt Seyda

Dr. Georg Crusen

Katowice, dnia 12 kwietnia 1922 r.

Protokół końcowy.

Przy podpisaniu powyższego układu w przedmiocie przejęcia wymiaru sprawiedliwości na górnośląskim obszarze plebiscytowym oświadczają pełnomocnicy w imieniu swych Rządów, że Rządy Polski i Niemiecki uzgodniły swe zapatrywania co do następujących spraw:

- 1) Postanowień §§ 13 i 17 artykułu 1 układu nie stosuje się do rozstrzygnięć sądowych w sprawach o roszczenia odszkodowawcze za niedozwolone czynności popełnione z powodu walk narodowych na górnośląskim obszarze plebiscytowym w czasie od 1 maja do 31 lipca 1921 r. Sprawy sporne o wymienione roszczenia, łącznie ewentualnych spraw upominawczych, do których stosują się postanowienia § 1 artykułu 1 układu, należy odmiennie od postanowień ustępu 3 § 3 tegoż artykułu na wniosek chociażby tylko jednej strony przekazać sądowi drugiego państwa, który byłby właściwy, jeżeliby skarga była wniesiona w chwili wejścia w życie układu, a to nawet w tym wypadku, gdyby w chwili wejścia w życie układu był także właściwy sąd określony w § 1 wymienionego artykułu; odpowiednie postanowienia stosować należy w wypadkach przewidzianych w §§ 6 i 7 wspomnianego artykułu.
- 2) W wypadkach § 17 artykułu 1 układu będą na obszarze Państwa Polskiego niemieckie tytuły wykonawcze, opiewające na zapłatę sumy pieniężnej w markach niemieckich w równej mierze wykonywane jak równorzędne polskie tytuły wykonawcze, opiewające na zapłatę sumy pieniężnej w obcej walucie; w klauzuli wykonalności należy zaznaczyć, że kwota, mająca być ściągnięta, jest wyrażona w markach niemieckich. Odpowiednie postanowienia stosuje się do polskich tytułów wykonawczych, mających być wykonywanymi na obszarze państwa Niemieckiego i opiewających na zapłatę sumy pieniężnej w markach polskich.
- 3) Postanowienia § 17 artykułu 1 układu oraz liczby 1 niniejszego protokołu końcowego

stücke oder Grundstücksteile betreffen, die im Bezirke des anderen Staates belegen sind, so sind die im Bezirke des eigenen Staates belegenen Grundstücke oder Grundstücksteile auf ein neues Blatt eines beim Grundbuchamt verbleibenden Bandes abzuschreiben. Die Bestimmungen des Absatzes 2 Satz 2 sowie des Absatzes 3 finden entsprechende Anwendung.

Dr. Zygmunt Seyda

Dr. Georg Crusen

Kattowitz, den 12 April 1922.

Schluss-Protokoll:

Bei Unterzeichnung des vorstehenden Abkommens betreffend die Ueberleitung der Rechtspflege im oberschlesischen Abstimmungsgebiete, erklären die Bevollmächtigten im Namen ihrer Regierungen, dass zwischen der Polnischen Regierung und der Deutschen Regierung Einverständnis über das Folgende besteht:

- 1) Die Par. 13 und 17 des Artikels 1 des Vertrages finden keine Anwendung bei gerichtlichen Entscheidungen, die einen Anspruch auf Schadensersatz wegen einer unerlaubten Handlung zum Gegenstande haben, die im oberschlesischen Abstimmungsgebiet in der Zeit vom 1 Mai bis zum 31 Juli 1921 aus Anlass des Nationalitätenkampfes begangen ist. Rechtsstreitigkeiten, einschliesslich etwaiger Mahnsachen über Ansprüche der vorerwähnten Art, die unter die Bestimmung des Par. 1 des Artikels 1 des Vertrages fallen, sind, in Abweichung von der Bestimmung in Par. 3 Abs. 3 dieses Artikels, auf Antrag auch nur einer der Parteien, an das Gericht des anderen Staates, das zuständig wäre, wenn die Klage zur Zeit des Inkrafttretens des Vertrages erhoben wäre, auch dann abzugeben, wenn zur Zeit des Inkrafttretens des Vertrages auch das im Par. 1 des genannten Artikels bezeichnete Gericht zuständig wäre; das Entsprechende gilt in den Fällen der Par., Par. 6 und 7 des genannten Artikels.
- 2) Im Falle des Par. 17 des Artikels 1 des Vertrages wird ein deutscher auf Zahlung einer Geldsumme in deutscher Mark lautender Vollstreckungstitel im Gebiet des polnischen Staates in gleicher Weise vollstreckt wie ein gleichartiger polnischer auf Zahlung einer Geldsumme in fremder Währung lautender Vollstreckungstitel; in der Vollstreckungsklausel ist zum Ausdruck zu bringen, dass der beizutreibende Betrag in deutscher Mark ausgedrückt ist. Das Entsprechende gilt für polnische auf Zahlung einer Geldsumme in polnischer Mark lautende Vollstreckungstitel, die im Gebiet des Deutschen Reiches vollstreckt werden sollen.
- 3) Die Bestimmungen des Par. 17 des Artikels 1 des Vertrages und der Ziffer 1 dieses

mają odpowiednie zastosowanie do tych tytułów wykonalnych, powstałych w Państwie Niemieckim, które stały się prawomocnymi albo niezaskarżalnymi po dniu 31 grudnia 1921 r. aż do dnia przejścia wymiaru sprawiedliwości — z tem atoli ograniczeniem, iż tytuły te wykonuje się wyłącznie w polskiej części Górnego Śląska i w Państwie Niemieckim.

- 4) Za zmianą nadzoru państwowego nad fideikomisem, przewidzianą w ustępie 2 § 9 artykułu 3 układu, połączone jest także przejście uprawnienia do przeprowadzenia materialnych zmian prawnych odnośnie do fideikomisów tego rodzaju, z zastrzeżeniem prawa dla Rządów zawierających umowę, aby przed zawarciem lub przy zawieraniu umowy o zmianę nadzoru państwowego wydały osobne przepisy co do podziału majątku albo ugodziły się co do takowych.

Schluss-Protokolls finden entsprechende Anwendung auf diejenigen im Deutschen Reiche entstandenen Vollstreckungstitel, die nach dem 31 Dezember 1921 bis zum Uebergang der Rechtspflege rechtskräftig oder unanfechtbar geworden sind, mit der Massgabe jedoch, dass diese Titel nur in Polnisch-Oberschlesien und im Deutschen Reiche vollstreckt werden.

- 4) Mit der in Par. 9 Abs. 2 des Artikels 3 des Vertrages vorgesehenen Aenderung der Staatsaufsicht über ein Fideikommiss ist auch der Uebergang der Befugnis verbunden, hinsichtlich derartiger Fideikomnisse materielle Rechtsänderungen vorzunehmen, vorbehaltlich des Rechtes der vertragschliessenden Regierungen, vor oder bei Abschluss eines Abkommens über die Aenderung der Staatsaufsicht wegen der Auseinandersetzung der Vermögen besondere Bestimmungen zu treffen oder zu vereinbaren.

Wygotowano w dwóch egzemplarzach.

Ausgefertigt in doppelter Urschrift:

Dr. Zygmunt Seyda

Dr. George Crusen

Dr. Zygmunt Seyda

Dr. Georg Crusen

Zaznajomiwszy się z powyższym Układem, uznaliśmy go i uznajemy za słuszny, zarówno w całości, jak i każde z zawartych w nim postanowień, oświadczamy, że jest przyjęty, ratyfikowany i zatwierdzony, i przyrzekamy, że będzie ściśle stosowany.

Na dowód czego wydaliśmy akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

W Warszawie, dnia 1 czerwca 1922 r.

Przez Naczelnika Państwa:

J. Piłsudski

Minister Spraw Zagranicznych:

Skirmunt